

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE ■ P.O. BOX 03206 ■ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Balandis – April 22, 1982 Nr.16

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kaip apginti Europą?

Be atominių bombų, bet su...kastuvais

Vytautas Meškauskas

Prasidėjusios atominės diskusijos gavo naują impulsą keturioms praeities asmenybėms pasiūlius JAV-bėms pasižadėti pirmoms nepanaudoti atominių ginklų. Mes apie tai jau minėjome pereinamojo Nr. apžvalgoje. Kaip žinia, Valstybės Sekretorius Haig paskubėjo tam pasiūlymui užbėgti už akių dar jam nepasirodžius Foreign Affairs žurnale, nurodymas, kad toks atsisakymas paskatintų sovietus išnaudoti jų konvencionalinių ginklų persvarą ir pareikalautų daug pastangų bei lėšų susilyginti su jais toje srityje.

'No-first-use' siūlytojai nėra tokie naivūs, kad to nesuprastų. Savo straipsnio gale jie aiškina, kad jų pasiūlymas neišgelbsti nuo atominio karo galimybių, kurio jie daugiausiai bijo. Tol, ko tie ginklai egzistuoja - aiškina jie, - nei amerikiečiai, nei sovietai negali būti tikri, kad jie nebus panaudoti. Reikia pastebėti, kad str. autoriai - šalia 'sovietų sulaikymo' politikos suformuluotojo, buv. ambasadoriaus Maskvoje George Kennan, - turėtų žinoti ką kalba. Mat, jų tarpe yra buvęs Gynybos Sekretorius R. MacNamara bei prezidento saugumo patarėjas McGeorge Bundy, kurių laikais buvo priimta elastiška atsakymo (flexible response) strategija. Pagal ją NATO į sovietų puolimą atsakytų konvencionaliniais ginklais, bet negalėdama atsiginti griebusį ir taktiškų atominių ginklų. O paskutinis tos ketvirkės dalyvis - Gerard Smith - JAV atstovavo visuose tarptautiniuose pasitarimuose apie atominių ginklų apribojimą nuo 1954 iki 1980 metų. Kaip matome, jų kredencialai yra svarūs.

Kaip iš tikro atrodo jų prielaida, kad JAV galėtų sau leisti propagandinę 'no-first-use' prabangą? Ieškodami atsakymo pasinaudojame britų karo akademijos istorijos profesoriaus John Keegan straipsniu, parašytu dar prieš tą atominę kontraversiją, bet aplankius Europos centrinį frontą. Šis straipsnis pasirodė Harper's žurnalo š.m. gegužės mėn. laidoje.

Sovietai turi didelę tankų persvarą: 50,000 prieš NATO 17,000. Jų tankai nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos keitėsi palaipsniui, gaudami stipresnius motorus, storesnius šarvus, galingesnius pabūklus. Tačiau senesni modeliai dėl to nebuvo išvesti iš rikiuotės, bet joje laikomi iki visiškai susidėvi. Puolant didele mase, gali būti panaudoti ir senesni tankai, naujuosius skiriant į pirmąsias puolimo linijas.

Iš sovietų karinės literatūros, pratimų ir karo patirties atrodo, kad jie ruošiasi pulti tankų 'keturkampiais', maždaug 30 mylių platumo ir 60 mylių ilgumo. Jame būtų sutelkta apie 1,200 ar 1,400 sunkiųjų tankų, 2,000 kitų šarvuotųjų ir 400-600 ant vikšriųjų autovežiminių sumontuotų artilerijos pabūklų. Net jų pėsčinkai neįgyti, bet būtų transportuojami specialiais vikšriniais autovežimiais, šarvuotais, bei patrankomis ir sunkiais kulkosvaidžiais ginkluotais. Juose yra vietos 8 kariams. Tą žemę šliaužiančią masę lydėtų keliasdešimt helikopterų ir bent 150 taktinių lėktuvų. Ir tų sovietai turi persvarą. Lėktuvų-naikintuvų jie turi 2,100 prieš NATO 570, o puolimo lėktuvų jie turi 1,755 prieš 1,575 NATO pusėje. Jų lėktuvai tačiau nėra tokie tobuli kaip amerikiečių F-15, ar britų-prancūzų bendros gamybos Jaguarai. Toks masinis keturkampis per dieną galėtų nušliaužti apie 30 mylių. Prileidžiant pasipriešinimą, tas greitis sumažėtų iki 20 ar 15 mylių. Turint galvoje, kad nuo V. Vokietijos rytinių sienų iki vakarinių yra

(Nukelta į 2 psl.)

Pabaltiečių delegacija JT Žmogaus teisių sesijoje

New Yorke veikianti pabaltiečių organizacija BATUNas (Baltic Appeal to the United Nations) ir šiais metais pasiuntė delegaciją į Ženevą astovauti Pabaltijo interesams Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių sesijoje. BATUNas tai daro nuo 1977 metų. Š. m. kovo 1-5 BATUNo delegacija, kurią sudarė estė pirmininkė Jutta Ristsee iš New Yorko, lietuvis Narcizas Prielaidas iš Ženevos ir latvis Julijus Kadelis iš Munsterio, lankė sesijoje dalyvaujančias delegacijas bei susitiko su Europos spaudos atstovais.

Delegacijos išlaidas finansaiškai padengė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, Latvių Laisvės Fondas ir Amerikos Estų Taryba.

Laiškai su dokumentacija buvo pasiūsti visoms delegacijoms jau dvi savaitės prieš BATUNo delegacijos atvykimą į Ženevą. Pagrin-

Lietuvių Bendruomenės 30 metų sukakties šventės Detroite, š. m. balandžio 17 d. garbės prezidiumas. Iš kairės: V. Kutkus, V. Izbickas, V. Kamantas, prel. J. Balkūnas, J. Kuraitė, J. Gaila, G. Aukštuolis ir Br. Nainys.

J. Garlos nuotr.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TRYS DEŠIMTMEČIAI

Detroito priemiestyje Southfielde stovi naujas Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos kultūros centras. Balandžio 17 ir 18 dienomis čia įvyko JAV LB trisdešimtmečio šventė. Krašto

valdybos pirm. Vytautas Kutkus, atidarydamas šventę, suskridusiems iš visos Amerikos Lietuvių Bendruomenės darbuotojams pastebėjo, kad LB darbų plotmė didėja. Jo vadovaujamos krašto valdybos kadencijos metu suorganizuota Socialinių reikalų taryba. Be to, pastaroji valdyba ypatingą dėmesį skiria lietuviškoms parapijoms. JAV LB sudaro dešimt apygardų ir keturios apylinkės, neįeinančios į apygardų ribas. Šventės dalyviams buvo įteikta LB istorija "Trys dešimtmečiai", kurią atstovams pristatė jos redaktorius Balys Raugas.

Balandžio 17 dienos rytinėje sesijoje apžvelgti ir diskutuoti LB socialiniai (Dr. Regina Kulienė), spaudos (Juozas Stempušis), santykių su veiksniais (Aušra Zerr), lietuviškų parapijų (Ingrida Bublėnė), švietimo (Juozas Placius) ir kiti Bendruomenei rūpimieji klausimai. Vytautas Izbickas pranešė apie Lietuvos atstovybės rūmų restauravimą, dr. Antanas Razma apie Pasaulio lietuvių dienas, Vytautas Kamantas apie lituanistikos mokslų katedrą ir Stasys Baras apie Lietuvių Fondą.

Oficialus JAV LB trisdešimtmečio šventės atidarymas įvyko popietinėje sesijoje, kurioje kalbėjo PLB pirm. Vytautas Kamantas. Apie šimtui penkiasdešimt Bendruomenės darbuotojų

įteikti padėkos žymenys.

Sukakties banketę išpūdingą žodį tarė Amerikos Balso žinių skyriaus direktorius Ernest E. Pell. Jį keturiems šimtam banketo svečių pristatė LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Aušra Zerr. Direktorius E. E. Pell, profesionalas žurnalistas, kelerius metus praleido Sovietų Sąjungoje, asmeniškai pažinojo žymesnius disidentus, gerai susipažinęs su komunistinės politikos koncepcijomis. Savo kalboje jis minėjo Amerikos Balso principus ir darbą. Jo užuominose galima buvo suprasti, kad Amerikos Balso politika keisis, jo transliacijos sovietų pavergtiems kraštams sustiprės ir principų atžvilgiu ir transliuojamos medžiagos atranka. Jo kalba buvo labai entuziastingai priimta.

Banketo meninę programą atliko poetas laureatas Bernardas Brazdžionis ir solistė Gina Čapkauskienė. Iškilieji žodžio ir dainos menininkai buvo ilgai lydimi karštais plojimais.

Antroji LB trisdešimtmečio diena, balandžio 18, prasidėjo iškilmingomis pamaldomis Dievo Apvaizdos šventovėje, kurias atnašavo vysk. Vincentas Brizgys, o pamokslą pasakė prel. Jonas Balkūnas, kuriame prelatas stipriai akcentavo, kad lietuviškoji parapija ir lietuviybė yra neišskiriamos (Nukelta į 4 psl.)

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Kieno naudai dirba laikas: Argentinai ar D. Britanijai? - Nemaloni situacija Reagano administracijai. - Nauji įtempimai Vid. Rytuose

Rašant šias eilutes Argentinos-D. Britanijos konflikto situacija buvo tokia: britų laivynas toliau plaukė į Falklando salas, nors nebuvo visai aišku, ką jis ten darys nuplaukęs. Salose yra tarp 6 ir 9 tūkstančių argentiniečių, kurių išstūmimas jėga pareikalautų nemažai aukų ir iš britų pusės. Ir ką toliau daryti? Laikyti pakankamas karines pajėgas, kad atgrąsinti naują Argentinos invaziją? Tos salos tikrai nevertos tokio jėgų sutelkimo. Už tat vėliau ar anksčiau reikėtų ieškoti tokio sprendimo, kuris patenkintų Argentinos pretenzijas, ne dėl to, kad jos būtų teisėtos, bet todėl, kad geopolitinė padėtis tai reikalauja. Argentina sutinka atitraukti savo kariuomenę iš tų salų, jei jos būtų pripažintos jai, kad ir tik formaliai, bet praktiškai dar kurį laiką būtų britų, JT ar ko nors kito valdomos.

D. Britanija tačiau su tokia perspektyva nesutinka ne praktiškai, bet principiniais sumetimais. Šiaip ar taip Argentina sauvalė užėmė teritoriją, kurią britai valdo per 150 metų ir kurios gyventojai be jokių dvejojų pasisakė norį priklausyti britų imperijai. Jei britai nusileistų čia, jie turi skaitytis su panašiais veiksmais Gibraltare, Hong-Konge ir kitur. Ir tai liečia ne tik Britaniją, bet ir visą civilizuatą pasaulį. Juk tokiais pat argumentais kaip Argentina užėmė Falklando salas, sovietai gali pareikšti pretenziją į Aliaską. Kas iš to, kad caras už ją gavo kelis milijonus dolerių? Tas pats ir su Vakarų Berlynu. JAV ir kitos civilizuotos valstybės faktinai jau nuo pirmojo pasaulinio karo pabaigos siekė tam tikros pasaulinės santvarkos, kurios negalima būtų pakeisti sauvalė. Nusileidimas Falklando salose tą santvarką labai nusilpnintų. Juo labiau, kad tai padarė ne kokia Sovietų Sąjunga su kuria reikia skaitytis dėl jos atominio apsiginklavimo, bet bankrutuojanti Pietų Amerikos valstybė, kurios valdovai ėmėsi didelės rizikos, kad patriotinių jausmų pakėlimu kuriam laikui išgelbėtų savo kailį.

★

Vakarų Europa, bent dauguma jos valstybių susijungusių į ūkinę Bendruomenę, stoji britų pusėn, nutraukdamos ūkinius ryšius su Argentina. Prie jų prisijungė ir Kanada. Tai bu-

vo maloni staigmena Britanijai, kuriai pradėjo rodytis, kad Argentina gali būti priversta kapituliuoti ne kariniais, bet ekonominiais ginklais. Europai atsisakius pirkti jos žemės ūkio produktus, jos didžiausiu klientu tampa Sovietų Sąjunga. Jau pasklido gandai, kad sovietų tolimosios žvalgybos lėktuvai, pakilę iš Angolos, seka britų laivyno plaukimą ir informuoja Argentiną. Informacijos jai teikiamos ir iš sovietų sątelitų. Argentinos ambasadorius Washingtono paneigė bet koki karinį bendravimą su sovietais. Galimas daiktas, kad tuos gandus skleidžia patys britai, norėdami savo naudai dar daugiau pakreipti JAV viešąją opinią.

Kaip ten būtų, JAV pozicija labai nepatogi. Iš vienos pusės jos siekė pagerinti santykius su lotynų Amerikos diktatūriniais režimais, pageidaudamos jų talkos kovai su sovietų ir Kubos remiamu marksizmu Centrinėje Amerikoje. Iš kitos — britai yra pagrindiniai JAV sąjungininkai Europoje. Išdavimas jų Argentinos naudai neturės jokio pasisekimo JAV spaudoje ir elektroninėje medijoje. Už tat JAV, bent dabartinės administracijos, interesai reikalauja skubaus tarpininkavimo pasisekimo. Kadangi britai negali, 'nepamesdami veido', nusileisti, JAV turi visomis priemonėmis spausti Argentiną, anksčiau ar vėliau prisidedamos prie Vakarų Europos ir Kanados ekonominio boikoto.

★

Bet bėdos paprastai nevaikšto vienos. Tuo tarpu kai Valstybės sekretorius Haig skraido tarp Londono, Buenos Aires ir Washingtono, Izraelio ministeris pirmininkas Beginas nori pasinaudoti pasaulio dėmesio nukrypimu į pietinį Atlantą. Jis turi dvi galimybes: pulti pietinį Libaną ir duoti labai rimtą smūgį PLO ir Sirijai, arba atsakyti atiduoti paskutinę Sinajaus dalį Egiptui. Tam ruošama dirva. Egiptas, girdi, kaltinamas nenorįs užmegsti diplomatinis santykius su Izraeliu, ką numatė Camp Davis susitarimas, bet ieškojo glaudesnio bendradarbiavimo su kitoms arabų valstybėm, o be to jis remias palestiniečių pogrindžio veiklą Gazos srityje. Tokia perspektyva taip išgąsdino Washingtoną, kad į Izraelį skubiai buvo pa-

siųstas Valstybės Departamento pareigūnas Nr. 2 Stoessel'is.

★

Naują įtampą Vid. Rytuose iššaukė ir netikėtas Irano laimėjimas prieš Iraką. To krašto 14 milijonų gyventojų pasirodė per mažai, kad užkariavus Iraną su 35 mil. gyventojų, nepaisant Ajatolos Khomeini tame krašte sukulto chaoso. Irako pralaimėjimas tačiau padaro Iraną svarbiausia ir galingiausią valstybę Persijos įlankoje, kas labai gąsdina mažesnes arabų valstybes, Jos būtų patenkintos, jei JAV slapta padėtų Irakui išsilaikyti prieš Iraną. Tuo tarpu visiems Vakarams būtų labai naudinga, jei abu kraštai susitauktų ir atgaivintų gerokai sumažėjusią naftos gamybą, tuo būdu dar daugiau padidintų naftos pasiūlą ir numuštų jos kainas. Jau seniai JAV Valstybės Departamentas nebuvo taip apkrautas skubiais uždaviniais, kaip dabar.

Kaip apginti Europą?

(Atkelta iš 1 psl.)

apie 200 mylių - o siauriausioje vietoje tik 120, - galima prileisti, kad sovietai su visa eile tokių puolimo grupių Vokietiją perkirstų per 5 dienas.

NATO turi po vieną diviziją 16 mylių sienos ruožo apsaugai.

Praeitis moko, kad neturint persvaros trys prieš vieną santykiu, netikėtumo momentas yra lemiamas. Jei sovietams pasisektų užpulti visai netikėtai, jų šansai nepaprastai padidėtų. Jei puolimas būtų lankiamas - NATO turi pakankamai jėgų jį atremti net konvencionaliniais ginklais. NATO pusėje yra 7-toji amerikiečių armija, su tobulesniais ginklais negu sovietų. Jos karių moralė, pereitame dešimtmetyje nusmukusi, dabar yra vėl pakilusi. Jei ji išvėltų į kovą, negalima prileisti, kad jai nepadėtų visa JAV galybė - jei, žinoma, suspėtų. Tos pačios nuomonės Keegan yra ir apie britų Rheino armiją. NATO gynimosi pagrindą tačiau sudaro V. Vokietijos kariuomenė, turinti 10 sunkiųjų divizijų, kalnų diviziją Bavarų Alpėse ir parašutininkų diviziją, specialiai apginkluotą kovai su tankų masėmis. Atliek karinę prievolę vokiečiai dar laikomi rezerve - Territorialheer, - padaliname į 24 vietinio gynimosi atskiras brigadas. Jei būtų kiek laiko mobilizacijai, vieni vokiečiai savo skaičiumi netoli atsiliktų nuo Rytų Vokietijoje stovinčių sovietų armijų.

■ Iš kitos pusės

Kartais autoriaus mintis reikia suprasti ne iš to, kas parašyta, bet... neparašyta. Tuo pakartotinai įsitikinau, skaitydamas DIRVOJE Bendruomenės pranešimą apie trisdešimtmečio minėjimą:

"...į kurį yra pakviestos sekančios ORGANIZACIJOS: visi Diplomatinės tarnybos NARIAI, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos nariai... Didžiųjų organizacijų pirmininkai... Lituanistinių mokyklų vedėjai ir tėvų komiteto pirmininkai... spaudos ir radijo valandėlių atstovai... Lituanus žurnalo direktoriai, LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL, Inc. direktoriai (Tai turbūt tokie, kurie jau nekalba, bet tik šoka lietuviškai — vm)... Lietuvių Tautinio šokių Instituto nariai, Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos ir valdybos nariai... Iš viso pakviesta apie 600 asmenų, bet taip pat visoje trisdešimtmečio minėjimo programoje kviečiami dalyvauti VISI lietuviai."

Jei taip, kam dar reikia išvardinti pakviestuosius atskirai? Spręsdamas tą mįslę turėjau perskaityti tą sąrašą dar kartą, ieškodamas jame išleistų institucijų, nemažiau svarbių kaip FOLK DANCE FESTIVALS, Inc. ar tėvų komitetų pirmininkų. Žinoma tuojuo pasigedau VLIKo ir ALTos. Pirmojo išleidimas yra ypatingai būdingas, nes juk VLIKas buvo Bendruomenės tėvas. Žmogiškai žiūrint galėtum sakyti, kad duktė iš savo trisdešimtmečio baltaus išskyrė tėvą. Matyt kraičio negavo...

vm

Sipnesnį ispūdį daro Belgijos armija ir negausios olandų ir danų dalys. Iš dalies dėl labai trumpos privalomos tarnybos, iš dalies dėl nenoro išleisti daugiau ginklavimuisi. Čia pat reikia atsiminti, kad ir Varšuvos pakto armijos, nors vienodžiau apginkluotos, negali būti laikomos 100% sovietams ištikimos.

Ką gali parodyti gerai pasiruošę gynėjai, matėme 1973 metų kare. Tada Golano aukštumos Izraelio gynėjai per keturias dienas suanikino 867 sovietų gamybos tankus, t.y. didesnę pusę iš puoliančios Sirijos 1,400 masės. Faktinai, pirmą dieną izraelitai priešino tik su šimtu tankų. Ir nepaisant to, jie atidavė tik 12 mylių savo teritorijos, kurią priešpuoliu vėliau atsiėmė. Izraeliui padėjo jo pasiruošimas. Ten, kur buvo laukiama puolimo, buvo pastatytos prieštankinės kliūtys bei slėptuvės savo tankams. To tačiau nėra daroma Vokietijoje. Iš dalies dėl to, kad nenorima pykinti ūkininkų, nepadaryti vokie-

čiams ispūdžio, kad jų kraštas yra amžiams padalintas ir, pagaliau, nenorima kariams atimti romantinio įsitikinimo, kad ateities karas bus nepaprastai judrus, kad jis bus vedamas tankais bei aviacija - ir tokia perspektyva laikyti karių nuolatiniame aliarmo stovyje.

Keegano nuomone, nors for tifikacijos-sustiprinimai pasie-nyje su sovietais ir pažeistų daug jausmų, tačiau - "...jei demilitarizacija neįmanoma, ir jei NATO valstybės nenori išleisti tiek pat gynimosi reikalingas kaip sovietai, - geriausias pigiausias ir patikimiausias būdas įrodyti Vakarų pasiryžimą nepasitraukti iš Europos Centro yra griebtis... kastuvo."

Juk faktinai ir Maginot linija nebuvo pralaužta, bet apeita. Lygiai taip ir vokiečių Atlanto pylimo sustiprinimai, nepaisant santarvininkų persvaros tankais ir aviacija, pareikalavo trijų savačių ir šešių plataus masto ofenzyvų, kad ji pralaužti.

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

ESLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

RODYKIME GERĄ VALIĄ

Gyvendami svetur turime visada siekti, kad mumyse būtų visų darnus ir gražus sugyvenimas. Vienybės mintis yra gyva ir todėl turi būti gajai lietuvių tautoje. Juk visi sąmoningi tautiečiai supranta, kad šiais laikais niekam nevalia daryti tai, kas mus skirsto ir skaldo. Reikia burtis visiems į Lietuvos laisvinimo darbą ir našiai dirbti ir, be to, būti atsakingiems už lietuvių tautos ateitį. Juk nuoširdaus susiklausymo ir gražaus sugyvenimo mintis yra svarbiausias tikslas, kuris vedas į Lietuvos laisvės atgavimą.

Be to, reikėtų iš savęs išguiti pavydą ir neapykantą, nes tai yra piktžolės, kurios sėja lietuvių tarpe nesugyvenimo sėklas. Pavydas ir neapykanta yra mūsų vieningumo ir kūrybių užsimojimų kliūviniai.

Vienybė artina žmones, dildo jų skirtumus, pratina visus draugiškai sugyventi, ieškoti kas bendra ir vengti kas skirtinga. Kaip visur, taip ir organizaciniame, visuomeniniame bei kultūriniame darbe reikalinga gera valia.

Tautos atsparumas kaip tik reikalauja iš mūsų, kad būtum vieningi, kad susivaldytum nuo asmeniškumo, kad ką darydami ar veikdami, pagalvotum, ar tas nepakenks bendriems Lietuvos laisvinimo darbams. Taigi, mažiau bradžiojimo po praeities ir dabarties politinius laukus, o daugiau kūrybinio ir realaus darbo.

Svetur gyvenantiems lietuviams būtina yra pareiga, kurią turim atlikti tik savo jėgomis, būtent: tautinės sąmonės išlaikymas. Nors tais klausimais daug kalbame ir dažnai rašom, bet, mano manymu, nėra per daug. Nutautėjimo ar lietuviybės išlaikymo reiškiniai nėra nei atsitiktiniai nei išimties. Laisvajame pasaulyje gyvenęs lietuvis, kuris užmiršta savo tautybę, tuo pačiu lyg atsisako nuo asmeninio padarumo. Lietuva

yra tarsi skęstančio vaiko padėtyje, mes visi tai žinome. Atsisakymas ar nutylimas nuo lietuviybės tokioj padėty, yra tolygus atsisakymui gelbėti skęstantį vaiką.

Netolimos praeities gyvenimo pamokos duoda išsamosios medžiagos kovoje dėl tolimesnio mūsų likimo, kuris yra pagrįstas ne tik draugų parama, kiek lietuvišku atsparumu. Todėl atsparumo ugdymas taipogi yra būtinas.

Stiprėjančio tautinio vieningumo dvasia nugali daug kliūčių. Tautos laisvės ir nepriklausomybės siekimas yra visų branginybė, guriai siekti reikia pasišventimo, vieningo darbo ir aukos. Visa tai galim pasiekti eidami drausmingumo ir organizuotumo keliu, žadindami savo tarpe patriotizmą ir atsakingumo jausmą kiekviename darbo bare. Kultūringa, subrendusi tauta ir nepriklausomybę praradusi lieka neįveikiama.

Tauta garsi ir garbinga laikoma ta, kurios vaikai kuo nors pasižymi. Pasižymėti galima savo taurumu, vieningumu, mokslu, kūryba, kultūra bei civilizacija. Pažymėtina čia viena dideji: ne tautos dydis nustato jos garsą ir garbę kitų tautų tarpe, bet tautos valingumas ir veržla.

Kiekviena tauta iš gyvenimo mokosi ir turi savo individualinius istorinius kelius, kuriais ji savo vedama ir aplinkybių verčiama amžiais žygiuoja į ateitį. Kaip atskiras žmogus, taip ir tautos pačios yra savo likimo lėmėjos, savo dalies kūrėjos. Šiais neramiais laikais turim pasireikšti visu savo kilnumu, vertingumu, valingumu ir tinkamu pasirošimu. Siekim stiprių asmenybių išsiauginimo, kurios nepalūžtų nuo pareigų sunkumo. Tautos atsparumas kaip tik reikalauja iš mūsų visų, kad būtum vieningi ir gerai organizuoti. Mylėdami savo tautos praeitį, būkim vertingi jos vaikais ir ateities laikams!

Okupantams religiją persekiojant, Lietuvos tikintieji energingai priešinosi. Maldininkų eisena 1979 m. į Šiluvą.

Kodėl Šiluva kelia siaubą valdiškiems bedieviams? Klausia LKB Kronika Nr. 50

1981 m. spalio 25 d. septyniolikmetis Panevėžio hidromelioracijos techniku mokslevis Kęstutis Variakojis atvyko į Raseinius, norėdamas nuvažiuoti ir pasimelsti Šiluvos bažnyčioje. Kadangi Raseinių autobusų stotyje kabėjo skelbimas, jog penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį (spalio 23, 24 ir 25 d.) autobusai į Šiluvą nevažiuos, vaikiną nusprendė kelionę tęsti pėsčiomis. Keliu viena po kitos zujo milicijos mašinos, todėl jis ėjo takeliais, per mišką. Kai netoli Šiluvos išėjo į pagrindinį kelią, bematant privažiavo milicijos mašina, išsoko keletas milicininkų ir griežtai įsakė sėstis į jų mašiną "išsiaiškinimui". Kęstutis pasiteiravo, už ką jis yra sulaukomas, o milicininkai į tai piktai atkirto:

— Lipk greitai į mašiną, o tai patys įmesime ir dar 10 parų gausi!

Šiluvoje vaikiną nuvedė į milicijos skyrių, kur uniformuoti ir neuniformuoti (čekistai) ėmė tardyti:

— Iš kur es? Kada gimęs? Kur gyveni? Ko ėjai į Šiluvą?

Vienas iš milicijos pareigūnų, iškraustęs K. Variakojos kišenes ir, paėmęs pinigėlius, rožančių, tęsė tardymą:

— Iš kur gavai rožančių? Kur mokaisi? Kur tėvai gyvena ir dirba?

Kiek vėliau atėjęs tardytojas užvedė bylą, esą K. Variakojis priešinosi milicijos darbuotojams ("Pasi-priešinimu" buvo laikoma Kęstučio teiravimasis apie sulaukymo priežastį). Tardytojas klausinėjo, ko vaikiną ėjo į bažnyčią, kodėl į Šiluvos, o ne į kurią nors kitą? Kęstučiui atsakius, jog ėjo pasimelsti už Lietuvą, tardymą nutraukė, o jį patį nuvedė į kitą kambarį, kuriame jau buvo daugiau sulaukytų. Po pusvalandžio visus išvežė į Raseinius. Raseiniuose K. Variakoją pareigūnai išsikvietė patį pirmą ir, pakišę lapą, liepė perskaityti ir pa-

sirašyti, kad susipažino su byla. Gerokai palaikę milicijoje, nuvedė pas Raseinių rajono liaudies teismo teisėją E. Jara. Šis, pagrasinęs, kad Kęstutį išmes iš tech-

nikumo ir komjaunimo, liepė užmokėti 10 rub. baudą, mat paklausimu, už ką yra sulaukomas, "pasipriešino" milicijos darbuotojams. (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Skirpstas

Vasario 16 šventė mus jaudina ir budina, pakursto rimčiau galvoti, veikti. Vis dar girdim įvairių atbalsių iš įvairių vietovių, spaudoj mirga daug teigiamų žinių apie įdomias prakalbas ir mėnines programas, apie dalyvių gausą ir sutelktas aukas. Pajuntam esą gyvi ir jautrūs. Ištikimi tautos laisvės idėjai. Mus suvienija bendri rūpesčiai ir ryžtingumas.

• Gretom pasigirsta ir kai ko taisytino. Vienur dar neišdilis ligi: ilgąs programos užtesimas. Kitur būta nemaža pilko šablono, nuobodaus kartojimosi. Tai ženklai rengėjam ir veiklos vadovam — tų klaidų ateity nebekartoti!

Centrinį veiksmų kai kurių vadovų ambicijom išsisonėjant ir kivirčiam neliaujant, lyg tarpusavio kovom aštrinti, graibstome net iš Tautos šventės renginių. JAV įstatymais uždrausta diskriminuoti žmones dėl rasės, spalvos, lyties, amžiaus, kilmės ir kitų priežasčių. Tačiau pas mus imame kurti neįtikėtini, labai kėnksmingi mitai, skaldant visuomenės vieningumą. Pvz. apie Vasario 16 minėjimus nusiųsta korespondencija į Europą (Eur. L.): girdi, pas mus susirinko jaunesni, o pas juos buvo daug prazilusių... Rašėjas ironiškai pašiepia, jog aname renginy dalyvavo "daugiausia senelių, pensininkų", lyg įtaigojant vyresnius daugiau nebedalyvauti tautinėse šventėse, lyg jie nepageidaujami. Argi reikia tokios neapykantos savųjų tarpe? O apie kitą Tautos šventės susirinkimą ten pat rašoma, kad "dalyviai visi jauni žmonės, išskyrus kelis desetkus pensininkų" (mano pabr.). Taip pensininkai viešai išskiriami iš bendro dalyvių būrio — nušnairuojami. Kodėl metamas toks paniekos akmuo į žmones, kurie tiek metų dorai nešė veiklos našą ant savo pečių? Tokia kai kieno pažiūra rodo nesveiką nuovoką, norą per fas et nefas varžytis. Tai gėdingas tuštumo mentalitetas.

• Ir aukų rinkimo neskani sąlykla teberūgsta. Regis, J. Daugėla (naujausias Varpo nr. 17) teisingai išreiškia "tylinčiosios daugumos" nuomonę. Jis sako — "visuomenės nuotaikų įtampa... šiais metais, berods, jau pasiekė pačią viršūnę"... Jis primena Vasario švenčių progom aukų rinkimo istoriją: tai senoji išeivija pradėjo rinkti ir galop susibūrė į vieningą A. L. Tarybą. Bet po ilgų metų darnaus darbo nesenai JAV Bendruomenė ėmė skelbti kažkokį "laisvą aukotojų apsisprendimą", "laisvą aukotojų valią" — pradėjo per tą šventę ir savo organizacijai rinkti aukas. J. Daugėla daro išvadą, jog taip "buvo sumenkinta ir visa kilni aukų rinkimo idėja. O patys šūkio autoriai turbūt net nesupranta, kokią nepataisomą žalą padarė lietuvių visuomenės moralei ir kaip giliai įžeidė senosios mūsų išeivijos šioje šalyje veikėjų atminimą ir jų taurias pastangas... Kada, kas ir kur kada nors pas mus nebojo laisvos aukotojų valios? Juk tik šia valia ir buvo visais laikais pagrįstas aukų rinkimas. Kada ir kas kada nors vartojo kokią prievartą, renkant aukas laisvinimo reikalams? Juk ALTa stengė išlaikyti principą, kad tautos laisvinimui aukos telkiamos vieningai... liudyti ir mūsų tautos laisvinimo kovos vieningumą". Todėl šūkis apie "laisvą aukotojų valią" esąs neteisingas, visai absurdiškas, įžeidžiantis Tautos šventės orumą.

• Iš tiesų visi žinome, jog visą laiką lig šiol niekad niekas Vasario 16 šventės dalyvių neprivartavo, jų laisvo apsisprendimo nė nebandė pažeisti: jie visad buvo laisvi aukoti, kiek kas nori arba ir visai neaukoti. O dabar įpirštas "trijų kepurų" aukų rinkimo būdas, anot J. Daugėlos — tik pragaistingas mūsų brangios šventės suniekinimas, jis žemina aukojimo prasmę, drumsčia momento orumą ir todėl kelia mūsų visuomenės pasipiktinimą.

Kodėl Šiluva kelia siaubą...

(Atkelta iš 3 psl.)

jams. Išlaikę 5 val. K. Vairiakoji paleido.

Technikume Kęstutis buvo tardomas skyriaus vedėjo, o spalio 28 d. sekė tardymas milicijos skyriuje, po kurio tardomasis 3 mėn. buvo įrašytas į milicijos įskaitą.

★

1981 m. spalio 25 d. apie 2 val. nakties 10 jaunuolių būrelis išėjo iš Kelmės į Šiluvą. Jie žygiavo su malda lūpose ir meile širdyse Dievo Motinai ir persekiojamai Tėvynei. Eiti keliu Kelmė-Tytuvėnai buvo negalima: vienas prie kito, net trijose vietose išstatyti milicijos "barjerai". Jaunimas slinko per laukus, pagal Dubysą ir 7 val. ryto pasiekė Lyduvėnus. Kelionėje daug kartų teko slėptis nuo čekistų mašinų. Lyduvėnuose persiskyrė į 3 grupes, kad lengviau būtų išvengti persekiojančių čekistų ir milicijos. Likus vos 5 km. iki Šiluvos, grupelę, kurioje buvo buvusi sąžinės belaisvė Onutė Vitkauskaitė, kelmietė Regina Teresiūtė, Kauno gyventojas Bena Mališkaitė ir vilkaviškietis Arvydas Juška, sustabdė iš mašinos iššokę pareigūnai. "Tvarkos saugotojams" pirmiausia rūpėjo sužinoti, kur eina sulaikytieji, o sužinoję, kad keliauja į Šiluvą, tuoj per radiją iškviatė autobusiuką, kuriuo atvažiavę 6 pareigūnai susodino suimtuosius ir išsivežė "asmenybių išaiškinimui". Tardoma Onutė Vitkauskaitė į klausimus, kur gyvenanti ir dirbanti, atsakė, kad ji tik ką grįžusi iš Panevėžio privaistinio darbo zonos — lagerio ir tvarkanti dokumentus. Lageryje jai 1,5 metų aiškino, kad Lietuvoje tikėjimas nepersekiojamas, kad tikintieji gali laisvai melstis, o jai vos išėjusiai neleidiama padėkoti Šiluvos švč. Motinėlei — štai vėl naujas tikėjimo persekiojimo faktas.

Visus ištarę, pareigūnai ypač grubiai užsipoilė nepilnametį Arvydą Jušką. Po eilinių patyčių jaunimą nuvežė apie 50 km. į mišką ir paleido. Teko eiti pėsčiomis, klaidžioti, nes miško keliuku autobusai nekursavo. Panašus likimas ištiko ir antrąją grupelę — juos visus suėmė ir nuvežė į Raseinius "išsiaiškinti asmenybių"... Tik trečioji grupelė, lyg partizanai karo metu — miškais, pievomis, besislapstydami nuo piktų čekistų žvilgsnių, laimingai pasiekė Šiluvą, kuri, žiūrint nuo kalvelės, raudonavo nuo milicininkų uniforminių kepurų.

★

1981 m. spalio 24 d. Molėtų parapijos 13 tikinčiųjų nuvažiavo į Raseinius norė-

dami iš ten patekti į Šiluvą. Autobusų stotyje, pagal duotą įsakymą, kaip aiškino kasininkė, bilietų į Šiluvą nepardavinėjo ir autobusai nekursavo. Iš taip toli atvykę molėtiškiai, ryžosi likusius 20 km. iki Šiluvos nueiti pėsčiomis. Bet vos tik nuėjus apie 8 km., prie jų sustojo autobusu važiuavę milicininkai, o lengvoji mašina užstojo kelią. Išlipę trys milicininkai ėmė molėtiškius tardyti:

— Kur einat? Iš kur jūs? Duokite dokumentus!

Sulaikytieji atsakė, kad dokumentų nesinešioja, o be to jie jokio nusikaltimo nepadarė, tad kokių pagrindu juos sulaikė?

— Jūs einat apiplėšti kleboną, o mūsų pareiga jį saugoti, — replikavo milicininkai, — ir jei eisite toliau sumesime visus į mašiną.

Su motinomis ėję vaikai išsigando ir pradėjo verksti. Teko visiems grįžti atgal, nes milicininkų pusėje buvo jėga. Sugrįžę į Molėtus jie visi parašė protesto pareiškimą LKP sekretoriui Griškevičiui, prašydami sutramdyti tikinčiųjų persekiotojus — milicininkus.

★

1981 m. spalio 25 d. iš Pagirių miestelio (Kėdainių raj.) į Šiaulėnus per Šiluvą išvažiavo Albinas Chščėnavičius su žmona Danute, dukra Odeta, sūnumi Gintaru ir sūnaus draugu Rimantu Jasinsku. Jie norėjo Šiluvoje ant artimųjų kapų nuvežti gėlių ir pasimelsti. Netoli Šiluvos juos sustabdė milicijos pareigūnai ir patikrinę dokumentus bei mašinos bagažinę, pasakė kad automašina toliau važiuoti neleidžiama. Iki Šiluvos beliko 5 km., todėl nutarė pėsčiomis nueiti. Chščėnavičiai su dukra ėjo pirmi, o už jų, keliasdešimt metrų atsilikę ėjo sūnus Gintaras, 10 kl. mokinytis, ir Rimantas Jasinskas, prieš metus baigęs vidurinę mokyklą, dirbantis Pagiriuose vairuotoju. Prie miškelio stovėję du milicijos pareigūnai pirma ėjusius Chščėnavičius praleido, o Gintarą su Rimantu sustabdė ir paklausė, kur jie eina. Tuo pat metu prie jų privažiavo automašina "Volga", ir milicininkai, nieko nepaaiškinę, pagriebė Gintarą ir Rimantą ir grubiai įgrūdė į mašiną. Tai matę Gintaro tėvai bandė pakėlę rankas, sustabdyti mašiną ir paklausti, kur veža vaikus. Mašinos vairuotojas sumažino greitį, o kai tėvai priejo prie mašinos, klausdami, kur veža vaikus, staiga padidino greitį ir partrenkė juos į purvą. Partrenktieji atsikėlė ir vos tik jie nuėjo nusiprausti prie kelio esančiame prūde, kai prie jų atvažiavo pilnas autobusiukas milicininkų ir

pranešė, kad jie visi esą areštuoti.

Šiluvos milicijoje Gintarą ir Rimantą tardė moteris, neišdrįsusi pasakyti savo pavardės. R. Jasinskui užsikerta kalba, dėl to jis mokykloje buvo atleistas nuo atsakinėjimo žodžiu ir egzaminų. Išsigandęs jaunuolis užsikirto ir negalėjo atsakyti į tardytojos klausimus. Tada ji išsikvietė milicininkus, kurių vienas spyrė Rimantui į krūtinę ir smogė per sprandą. Vaikinas apsvaigo ir nugriuvo nuo kėdės. Vėliau, sužinojus, kad jis negali kalbėti, tardytoja liepė Rimantui parašyti savo vardą, pavardę, kada išvažiavo, kas jį suagitavo važiuoti.

Areštuotus Chščėnavičius taip pat visus tris atvežė į Šiluvos miliciją. Juos tardė moteris, kuri net paklausta nepasisakė pavardės ir pareigų. Čekistė klausinėjo motiną ir dukrą, ar jos tikinčios, ko ėjo į Šiluvą, apgailestavo, kad tikinti motina perduodama savo įsitikinimus dukrai, ją luošinė. Po to, liepė rašyti pasiaiškinimą milicijos viršininkui Kolakovui.

Iš Šiluvos nuvežę į Raseinius surašė melagingus parodymus — esą Albinas Chščėnavičius su žmona Danute, stabdydami milicininkų mašiną, sukėlė avarinę situaciją ir liepė jiems pasirašyti. Kai atsisakė pasirašyti, juos abu nuvedė į teismą, kur teisėjas, nepasisakęs pavardės, nuteisė už tariamą chuliganizmą Danutę Chščėnavičienę 30 rub. bauda, o jos vyrą Albiną Chščėnavičių 7 parom arešto.

LKB Kronika Nr. 50.
1981 m. gruodžio 8 d.

Bendruomenės sukaktis...

(Atkelta iš 1 psl.)

seserys ir jų abiejų stiprybė tegalima tik tamproje sandaroje. Prelato Balkūno pamokslą mišių dalyviai padėjo atsistojimu ir gausiais plojimais.

Išpuodingas pamaldų momentas buvo, kai prie altoriaus jaunuoliai atnešė Vargos mokyklą ir mokyklos darbų sąsiuvinį, kiti Bendruomenės nariai atnešė Lietuvoje išaustą drobę su Lietuvos himnu, Lietuvių chartos pargamentą, Lietuvių katalikų bažnyčios kroniką. Savanoris kūrėjas atnešė Lietuvos žemės, o keturi LB pirmininkai — duoną ir vyną ir tresdešimties metų darbo pabaigtuvių vainiką. Pamaldose gražiai giedojo jaunimo choras, diriguojamas Rimo Kaspučio.

Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius akivaizdžiai buvo laimingas tokiomis didelėmis iškilėmis jo gra-

žioje naujoje šventovėje. Jis taip pat davė šio religinio ir kultūrinio centro visas patalpas suvažiavimui.

Popietinėje sekmadienio sesijoje įvyko kultūros bei kūrybos premijų šventė, kurią atidarė LB Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė. Apie kultūros darbų plačiau kalbėjo vicep. Viktoras Mariūnas. Septyniems laureatams įteiktos premijos. Premijų šventė baigta laureato "Antro Kaimo" scenine kūryba. Šventės programos vadovas buvo Juozas Stempužis. (Apie Premijų šventę plačiau bus parašyta kitame Dirvos numerioje).

LB sukakties šventę baigiant Milda Lenkauskienė perskaitė keturioliką rezoliucijų, kurios tarti LB principai ir uždaviniai, liečią Amerikos lietuvių išeivijos gyvenimą.

Suvažiavimą padėkos žodžiais užbaigė Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, Krašto tarybos prezidento pirm. Vytautas Izbiakas ir rengėjų vardu — Detroito apylinkės pirm. Jonas Urbonas.

Lietuvos himnu buvo baigti JAV LB trisdešimtmečio darbai ir iškilės. Suvažiavimo dalyviuose buvo sustiprintas rūpestis lietuvių bei okupuotos Lietuvos laisvės klausimais, naujai pažadintas ryžtas ir toliau organizuotis ir stipriai dirbti. (js)

PABALTIEČIŲ DELEGACIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Yorke. Be kita ko, jis praėitų metų rudenį Jungtinėse Tautose į viešumą iškėlė Pabaltijo tautų liūdną likimą bei pagerbė esto kalnikankinio Jurio Kukko atminimą. Šiame susitikime buvo aptarti numatytieji BATUNO ateities planai bei susilaukta iš C. Gershman brangių patarimų veiklos metodams patobulinti.

BATUNO delegacija aptarė ir numatomą eigą įteikti oficialiam protestui prieš Sovietų Sąjungą per UNESCO organizaciją su John Kreindler iš Paryžiaus, JAV atstovu toje organizacijoje Paryžiuje.

JAV delegacijos kopirmininkas Richard Shifter

jau JT žmogaus Teisių sesijos metu iškėlė Pabaltijo kraštų neteisėtą okupaciją bei pakartojo JAV-bių Pabaltijo kraštų aneksijos nepripažinimą.

BATUNO delegacija taip pat kalbėjosi su Julius Boinger, Vakarų Vokietijos atstovu, Jean-Francois Bouffandeau, Prancūzijos atstovu, Roderick Bell, Kanados atstovu ir Richard Fursland, Britų delegacijos kopirmininku. Visi atstovai, žmogaus teisių ekspertai, buvo susipažinę su Pabaltijį liečiančiomis informacijomis ir rodė didelį susidomėjimą vėliausiomis žiniomis. Jie vertino BATUNO paruoštą dokumentaciją ypač tų žinių patikimumą bei nuoseklų detališkumą.

BATUNO delegacija ženevoje turėjo progos sueiti ir su spaudos korespondentais. Reuters korespondentas Tom Henaghan parašė reportažą apie BATUNO siekius ženevoje. BATUNO delegacija nušvietė Pabaltijo reikalus Hans Neuerborg, Associated Press skyriaus vedėjui, kuris praleido paskutiniąsias atostogas Pabaltijo kraštuose. Agence France Press, Deutsche Presse Agentur ir Le Monde korespondentai taip pat buvo painformuoti apie BATUNO veiklą.

Gintė Damušytė

SKAIDRIŲ PROGRAMA APIE DISIDENTIZMĄ LIETUVOJE

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad visuomenė gali naudotis turiniga skaidrių programa apie dabartinę lietuvių opoziciją prieš okupantą. Programa susidaro iš 36 skaidrių, apimančių religinį bei tautinį persekiojimą. Prie jų yra pateikiamos trumpos apybraižos anglų kalba. Skaidrių programa turėjo nepaprastą pasisekimą ją atidarant Australijoje.

Ją galima užsisakyti per Lietuvių Informacijos Centrą, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207. Tel. (212) 647-2434.

WANTED JOURNEYMAN
TOOL & DIE MAKER
with job shop experience. Small California stamping job shop looking for experienced progressive die experts. Willing to grow with Santa Clara company catering to electronic industry. Salary open. Benefits. Profit sharing. Top men only need apply. Send resume to:
U. S. NATIONAL TOOL MFG. CO.
1059 Dugicello Ave.
Santa Clara, Cal. 95050
or call 1-408-727-5787 (12-14)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

TREČIOJI EILĖ

Vladas Vijeikis

Andrius Valiauga atėjo į bažnyčią rytinėms pamaldoms ir iš įpratimo pasuko į savo lomką. Taip jis vadino šio šventnamio išskirtinę vietelę: trečioje eilėje, dešinėje pusėje, maždaug trečia nuo krašto. Vadino sava, nors niekad jos nei pirkto, nei nuomavo. Kaip jis pats sakydavo: isisenėjimo teisėmis. Mat jau aštuoneri metai jis kas rytą ten sėdi. Net nežino - kodėl: gal ramybė po fabriko triukšmo traukia, gal tai užbėga susikaupti ir pamąstyti. O gal dėl to, kad neturi ko veikti. Bet taip galvoti jis nenori. Tai, jo nuomone, nepridera.

Valiauga neina į pirmąjį suolą, nors anas šiuo laiku ir tuščias. Ne, niekad nesibraus į priekines eiles. Savo vietą jis gerai žino: ji net ipiova pažymėta. Matyt, koks vaikagalyš, nutvėres peiliuką, irėžė kryželį sėdynėje. Gal būtų ir daugiau ką išraižęs, bet greičiausiai kas nors sukliudė.

Kartais pažįstamas kunigas šypteli Valiaugai. Malonu. Bet jis niekad į šypsnį neatsako. Kaip dabar čia sveikinsies šventuose namuose.

Valiauga įslinko į trečią eilę atsisėdo savo įprastinėje vietoje ir persižegnojo. Paskui akis pasuko į šoninį altorių, kuriame Svenčiausiosios paveikslas švytėjo. Zvilgterėjo ir nustebo. Kaip jis to anksčiau nebuvo pastebėjęs? Marija buvo visai panaši į aną, kuri jo gimtosios parapijos altoriuje visus laimino! Vėl pažiūrėjo ir pagarbiai galvą nulenė. Lygiai kaip tada, kai mamutė varyte išvarė pasimelsti prie Palukiškių Dievo Motinos. Mat, Valiauga, anuomet dar jaunas vyras į savanoriusėjo. Ginti savo žemės,

lietuvišką karalystę atsteigti.

Mamutė labai verkė, atkalbinėjo:

- Neik, vaikel, ko tau ten reikial Tu juk vienturtis. Tegul tie eina, kur pilnos gryčios vyrų.

Pagaliau bent prie Dievo Motinos pasimelsti išvarė.

Tėvas nieko nesakė. Tik vakare, kai mamutė negirdėjo, pašnabždėjo:

- Užlipk, Andriuk, ant aukšto. Ten prie čiukuro pastogėje pagrabaliok po gegnėmis. Rasi šoblę. Seniai esu paslėpęs. Pasiimk. Toks daiktas vainoje labai reikalinga.

Užsirangė Andrius palėpėn ir šoblę susirado. Ašmenys buvo gerokai aprūdiję, ilgai šveitė. O kai atsirado tarp kitų savanorių, pasirodė vienturtis tokį ginklą turėjo. Draugai juokias net šoblininku praminė. Nors ir vargingi, bet smagūs laikai buvo.

Valiauga nusišypso. Kol jaunas - jūros marios iki kelių.

Paskui tiek visokių įvykių įvykėlių, kad daugumas susimaišė senioko atmintyje. Tas rodosi buvo tada, o gal ir ne tada. Gal tuo kart taip nutiko, o gal ir ne taip. Per toli visa tai praeityje. Tačiau su dabartimi Andrius dar nenori sutikti. Ypač su tais fabriko ponais, kurie pasakė:

- Sulaukė pensijos amžiaus, Mister Valg, dabar galėsi pailsėti.

O Andrius dar nenorėjo ilsėtis. Atrodė, kad jis visiškai nebuvo pavargęs. Kalti tie nelygiai įstatymai. Sako, surašyti kad žmogui būtų geriau, o žiūrėk - ne taip išeina. Prieš vėją nepapūsi ... teesie.

Ir štai, jis jau aštuoneri metai ilsisi. Anksti gula, vėlai keliai, kas rytą bažnyčion nekubėdamas nukulniuoja.

Gyvenimu Valiauga per daug nei nesiskundžia. Amerikoje jam nebuvo bloga. Pragyveno gražiai, nors atvažiavo be nieko. O gal ir netuščiomis? Juk sūnų ir dukterį atsivežė. Kurie to neturi, baisiai graužiasi. Kiti, sako, net už pinigų sau įpėdinius perkasi.

Abu vaikus gražiai išaugino, į mokslus išleido. Dėl dukters širdį skaudėjo. Gera mergaitė, bet už amerikono ištekojo. Nemažai dėl to Valiauga krintosi. Dukteriai išmetinėjo, o ta jam:

- Tau, tėvai, kad ir paleistuvis, bet tik lietuvis.

Senas posakis, bet nepatinka jis Valiaugai. Oi kaip nepatinka, bet ar dabar pakeisi? O juk stengėsi visomis išgalėmis: vaikus į šeštadieninę mokyklą vežiojo, lietuviškai kalbėjo ...

Ilgai negalėjo apsiprasti. Nei su žentu pasikalbėti - nesurasi, ką abu jaunieji tauškia. Bet blogiausia, nei žmonėse nepasirodysi. Anų žvilgsniai tartum ir bylojo:

- Žiūrėk tik Valiaugai! Sa-

vanoris-kūrėjas! Žemės davėm, medaliais apsaugstėm. Net Vyčio kryžių gavo. O dukters nemokėjo lietuvaite išauginti! Be reikalo jam buvo leista nepriklausomybės aktą per Sešioliką Vasario skaityti.

Ar jis galėjo gyvenimo ratą atsukti atgal? Dabar kitokie laikai. Vaikai daro kaip sau išmano. Taip jam ir Marytė sakė. Marytė ... Valiauga jos kaimynas dar iš Lietuvos: vienoje parapijoje kartu išaugo. Graži buvo mergina, visi bernai į ją taikėsi. Zvilgčiojo ir Valiauga, bet tik tiek. Paskui Marytė ištekojo už amerikono, kuris buvo atvažiavęs giminių aplankyti. Susitiko vėl abu Amerikoje. Valiauga jau našlys, bet ne be ta ir Marytė. Dabar jau vadinosi misis Mary Dod, nors vyro pavardė buvo Dodliauskas. Pasikeitusi: pastorėjo, paseno. Tik kažkuriose veido linijose Valiauga dar vis atrodė anų metų Marytė. Ir tai jau labai sunkiai. Valiauga ją dažnai lietuviškuose parengimuose susitikdavo, drauge už vienos stalo per vakarienes sėdėjo.

- Matai, nepabėgai nuo manęs, - juokiasi jaunystės draugė.

- O aš tave net į Ameriką atsivijau. Ko būčiau taip toli trenkęs, jei ne tul - atšauka Valiauga.

Kai Marytė išgirdo Valiaugos aimaną dėl dukters vestuvių, tik nusijuokė.

- Be reikalo graužiesi, Andriau. Nei tu pirmas, nei paskutinis. Galėjo blogiau nutikti. Antai, Krepliūnaitė už negro ištekojo. Vaikai juodi kaip smala ir lietuviškai kalba. Kad juos skradžiai žemę, tokius lietuvius!

Ir Valiaugos vaizduotėje iškyla vaizdas. Antai, grįžta jis į Palukiškius su juodais anūkais. Visa parapija subėgtų pažiūrėti. Kur ten parapija, visas apskritis suvažiuotų! Gal net į bažnyčią klebonas neleistų. Ir prisimena Valiauga Palukiškio bažnyčios stacijų vaizdus. Visi, kurie Kristų kankino, juodais veidais buvo. Gal nuo amžiaus pajuodijo, bet kankintojų veidai juodi buvo.

Ir čia, Amerikoje, juk dėl juodų Valiauga savo gražų

namelį turėjo parduoti. Parduoti - juokail Beveik pusdykiai atidavė! O buvo ir obelaitė pasisodinęs, ir klėtelę pristatė - viskas liko ...

Pasipurto pensininkas Valiauga nuo nesmagių minčių. Gal ir negerai šventoje vietoje taip mąstyti.

Sūnus išaugo kaip ažuolas. Ir kaip besiraustų Valiauga savo šeimos archyvuose, negali atrasti tokio augaloto visoje giminėje. Ir gudrus vaikinai! Mokslus visokius išėjo, apie moderniškiausius dalykus nusimano. Barzdą užsiželdino. Retai juodu susitinka, anas Kalifornijoje gyvena. Tik girdėjo, kad į Lietuvą buvo nuvažiavęs. Ten mokė, kaip reikia geresnes mašinas padaryti. To tai Valiauga negali suprasti: važiavo sūnus Lietuvos pavergėjams padėti. Gi tiems patiems, su kuriais Valiauga kariavo su tėvo duota šoble. O dabar jo tikras sūnus tiems padeda. Algą ima nuo tų, kurie jo brolių į Sibirą išvežė, tėviškę išdraskė. Sunku Valiaugai apie tai net pagalvoti.

Cia vėl Marytė ateina į pagalbą.

- Neverk, Andriau, - pasakė. - Ne tu pirmas, ne tu paskutinis. Girdėjai, juk daktaras Raibutis važiavo komunistų gydyti. Pagydė, kad jie ilgiau gyventų ir lietuvius smaugtų. O be jo pagalbos gal būtų padvėję. Dieve, duok jiems pekla.

Paskėsta Valiauga atsiminimuose. Skamba Palukiškių bažnyčios varpai. Garsai pripildo visą padangę. Matyt zvanininkas gerus pagelbininkus bus gavęs.

- Valiauga, Valiauga, - girdi jis balsą, - vėliava, imk vėliavą!

Pašoka Valiauga, griebia vėliavos kotą su Svenčiausiosios paveikslu ir stoja į procesijos priekį. Daugybė mergaičių, baltai apsirengusių, kaspinus laiko. Susiūbuoja ilga procesija. O vėjas, toks smarkus vėjas plėšia vėliavą iš Valiaugos rankų. Bet jis laiko ją visomis savo jėgomis ir gieda kartu su kitais:

- Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė. Todėl nesibijosime, kad ir audros ...

O vėjas nenurimsta, bando ištraukti vėliavą iš Valiaugos rankų. Bet neištrauks! Jeigu jis tėvo šoblę savo rankose atlaikė, tai kas jam tas vėjas ...

Senai pasibaigė rytmetinės pamaldos, o Valiauga vis dar sėdi savo lomkoje, maldingai galvą palenkęs. Visi išsiskirstė. Atėjęs iš zakrastijos kunigas patapšnojo per petį:

- Na, tai jau pasibaigė ...

Iškvietė pirmosios pagalbos automobilį. Atėjo baltai apsirengę vyrai. Sako, sunku buvę Valiaugą iš suolo iškelti. Buvo visiškai sustingęs.

Mary Dod, atėjusi palydėti į Kazimierines, pasakė:

- Tai lengva ir laiminga smertis. Kad man tokia būtų ...

NAUJA POGRINDŽIO SPAUDOS PARODA

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad specialiai paruošė naują pogrindžio spaudos parodą anglų kalba.

Paroda susidaro iš šešių 18"x26" plokščių, kurios gali būti išstatytos pagal sieną ar ant pastovų. Jos tikslas — supažindinti kitataučių visuomenę su Lietuvos pogrindžio leidiniais.

Juodame fone vaizdžiai išdėstytos apybraižos bei nuotraukos, tų pogrindžio spaudos leidėjų, kurie šiuo metu už tą veiklą yra kalinami. Taip pat pateikiami pogrindžio spaudos originalai, kaip pvz., LKB Kronikos, Alma Mater, Perspektivų bei Aušros tekstų ištraukos.

Viena plokštė kondensuotai nušviečia pogrindžio spaudos vaidmenį okupuotos Lietuvos sąlygose.

Paroda yra tinkama išstatyti universitetuose, bibliotekose ir pan.

Pogrindžio spaudos parodą galima užsakyti per Lietuvių Informacijos Centrą, 351 Highland Blvd, Brooklyn, New York 11207. Tel. (212) 647-2434.

• Dr. Algis Paulius Lituanistikos Katedrai paskyrė 2,000 dol. a. a. Laimos Čepaitytės-Paulienės ir Stasio Gasnerio prisiminimui.

• Antanas Dundzila paskirdamas 1,000 dol. Lituanistikos Katedrai taip rašo PLB Fundacijai: Šį išpaigojimą darau norėdamas dalinai atsisteisti visuomenei už mano sūnaus stipendijas, mokslą bei lituanistinį ugdymą universitete.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NAUJOS KNYGOS

• Nerima Narutė. VALANDŲ UPĖS. Antras eilėraščių rinkinys. Viršelės Pauliaus Jurkaus. Šį rinkinį autorė skiria sesutei Reginei. 46 psl. Išleido "Lietuvių Dienos", 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif.

• Arėjas Vitkauskas. PEGASUS ON STILTS. Eilėraščiai anglų kalboje. 32 psl. Autorius, buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, į Ameriką atvykęs 1933 m. kaip lietuvių laikraščių korespondentas, dabar gyvena Jersey City, N. J., kur nuo 1940 m. vadovauja World-Wide News biurui.

Lietuviško teatro tarnyboje

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Kai scenoje pakyla uždanga ir atskleidžia pasaulį, kuris susikūrė dramaturgo fantazijoje, o savo gyvybę rado aktorių-interpretatorių asmenyse, žiūrovas nenoromis atitrūksta nuo gyvenimo tikrovės. Teatras yra viena iš seniausių meno formų, savo pradmenis radusių senoviniame antikiniame graikų teatre. Visais amžiais žmogus ilgėjosi atitrūkti nuo jį slegiančios gyvenimo naštos ir būti stebėtoju kitų žmonių gyvenimų, būti analitiku scenos veikaluose keliamų idėjų, ar stačiai tapti dalyviu kūrybinio momento, kuriame jis pats gali dalyvauti su visais savo jausmais ir mintimis.

Mūsų kultūros istorijoje "Amerika Partyje", vaidinta klostymuose ir daržinėse, kūrė lietuviško teatro tradicijas, vėliau suformavusias Nepriklausomos Lietuvos dramatos.

Pokario Europos karo pabėgėlių stovyklose įvairios sritys turėjo progos klestėti, nes buvo laiko daug o noras pabėgti nuo minčių apie nežinomą rytojų ne vieną menininką skatino visas savo jėgas telkti savo pasirinktai meno šakai. Vėliau pirmieji dešimtmečiai, įsikūrus šiaurės Amerikos žemyne, buvo mūsų teatro žydėjimo metas. Nestigo gerų spektaklių su profesionaliais aktorais, puikomis dekoracijomis, gera režisūra. Ilgainiui režisieriai nuvargę, aktoriai paseno ar net iš viso pasitraukė iš gyvųjų tarpo, nepalikę įpėdinių. Mūsų renginiai dabar daugumoje ribojasi koncertais ir rečitaliais, nes ne visoms kolonijoms prieinama Chicagos Lietuvių Opera ar grandioziniai Dainavos spektakliai. Teatro lyg ir neliko. Todėl kai kuriose kolonijose scenos veikalo pasirodymas sukelia beveik sensaciją, nežiūrint to, kad buvo net penki teatro festivaliai ir kad kai kur vis dar egzistuoja darbščios scenos mėgėjų grupės.

Ne visada kolonijos dydis apsprendžia teatro likimą. Jis priklauso nuo asmenų, kurie turi savyje tą nuostabią scenos meilės kibirkštį ir, savaime suprantama, talentą bei pajėgumą tai kibirkščiai įžiebtai. Ir Clevelandas savo metu didžiavojo savo lietuvišku teatru.

Hamiltonas — tai nedidelė Kanados lietuvių kolonija, kurioje klesti "Aukuras", lietuvių teatras, įkurtas ir vadovaujamas Elenos Dauguvietytės-Kudabienės. Š. m. kovo mėn. 20 dieną į Clevelande įvykusią Draugo romano premijos įteikimo šventę atvyko "Aukuras" su Birutės Pūkelevičiū-

tės trijų veiksmų "išdaiga", "Antroji Salomėja Painiavose". Prieš patį spektaklį užkulisuose arčiau susipažinau su to teatro vadove, režisiere, aktore ir nenuilstama lietuviško teatro darbuotoja Elena Dauguvietyte-Kudabiene, 1981 metų Kanados LB kultūrinės premijos laureate.

Dievo Motinos parapijos auditorijos užkulisius sudaro keli erdvūs kambariai, kurių paskirtis yra įvairi, su klasių suolais pianinu ir veidrodžiais. Dešiniame kambaryje atsideria tipingame užkulisų pasaulyje. Ant stalelų tūnojo atidaryti lagaminėliai su veidrodėliais ir grimo dėžutėmis. Sklaidėsi įvairių spalvų ir šukuosenų perukai, įvairiaspalvių kostiumų dalys. Pačiame kambario centre stovėjo energingai kostiumus tvarkanti Elena Dauguvietytė-Kudabienė, savo asmenybės jėga dominuojanti aplinką. Pasisveikinome, kaip senos pažįstamos, nors iki šiol neteko asmeniškai susitikti. Kitame patalpos šone, atsėdusi į mokyklinį suolą, jauna, patraukli mergaitė su žinovės mostais grimavo savo jauną vedelį. "Tai mano dukra Ina", su pažindino mane motina-aktorė.

— Atleiskit, kad turiu tęsti savo pasirėngimą scenai, tačiau man malonu, kad turime laiko pasikalbėti.

Žiūriu į laikrodėlį. Iki programos pradžios vos viena valanda. Į patalpą renkasi kiti aktoriai, atnešama kava, kai kurie dar vaidinimui reikalingi menkniečiai, o pokalbis vyksta nuosekliai ir tvarkingai. Pasveikinusi aktorę-laureatę, paprašiau jos pasisakyti apie premijos gavimo nuotaikas.

— Tai Kanados LB pirmoji visuomenininko-kultūrininko premija teatro meno vienetui. Jaučiu, kad daugelis tokios premijos verti, tačiau malonu, kad įvertinta mano 32 metų ištvermė.

Laureatė pakartotinai paabrėžė, kad "premią pri-

klauso visiems". Per paskutiniuosius 32 metus Kanadoje ji yra pastačiusi virš 40 scenos veikalo, turėjo virš 175 išvykų, dalyvavo visuose penkiuose teatro festivaliuose, devyniuose Kanados daugiakultūriniuose festivaliuose, o Aukuro nariai per tą laikotarpį laimėjo 17 premijų-žymenų.

— Aš aplankiau didelę daugumą JAV lietuvių kolonijų ir jose vaidinau daugiau, negu Kanadoje. Todėl negaliu suprasti, kodėl, atėjus įvertinimo ir premijų laikui, staiga atsiranda rubėžius. Jei rengiame bendrus festivalius ir vieni laukome kitus, tai ir to rubėžiaus neturėtų būti, — kalba viešnia toliau.

Nors Hamiltono lietuvių nedaug ir lituanistinėje mokykloje yra tik 58 mokiniai, visi vaidina ir yra rimto prieauglio. Pasididžiuoti galinti net šešiais rimtą talentą ir ištvermę rodančiais jaunuoliais. Kalbėdama apie save pačią, viešnia prisipažįsta kad šalia vyro ir trijų vaikų, jos didžiausia gyvenimo meilė esanti teatras ir ji visada norėjusi būti tik aktore. Režisūra jai buvusi gyvenimo primesta ir nuo to nukenčia jos pačios vaid-

menys, nes negali pati į savo vaidmenį tinkamai koncentruoti, tuo pačiu metu būdama priversta režisuoti. Joje išlikęs gilus idealizmas.

— Jei nebus teatro, mes eisime į pasyvumą. Daugelis nepastebi, kas iš tikrųjų darosi. Jei niekas nedirba, liks tuštuma.

Ji tiki į savo darbo tęstinumą ir nenustoja svajoti. Ji džiaugiasi, kad šeima jos darbui pritaria ir sudaro tinkamas sąlygas. Nors šūnus tapo futbolo žaidėju, jai pavyko įtraukti savo dukras į teatro darbą. Ina ir Danutė Kudabaitės yra pastoviam "Aukuro" sąstata, o Danutė, sekama motinos pėdomis, vadovauja savo motinos įsteigiam jaunimo teatrui "Theater of Tomorrow", a pimančiam įvairių tautybių vaikus. Elena Dauguvietytė-Kudabienė priklauso Kanados profesionalų aktorių unijai, retkarčiais vaidina CBC televizijoje ir vasaros teatre. Tačiau šalia viso to jos gyvenimo centras yra lietuviškasis teatras, kuriam ji pašventė 40 savo gyvenimo metų, pernai atšventus tą iškilmingą sukaktį Kanados lietuvių tarpe. Pagerbimo programoje dalyvavo solistas Vytautas Paulionis, "Aukuro" Dainos ansamblis (jos pačios įsteigtas dailiojo žodžio ir dainos propagavimui) ir kolega aktorius

Vitalis Žukauskas iš New Yorko, nuolatinis "Aukuro" talkininkas ir vaidmenų atlikėjas.

Laikrodžio rodyklės negailestingai žengia pirmyn. Iš salės girdisi tolimas publikos užšėsys. Jaučiu, kad laikas eiti ir tapti publikos dalimi. Prieš mane stovi gerokai pasikeitusi Elena — jau pasiruošusi, jos pačios žodžiais tariant, vaizduoti "praeities žmogų", buvusią operos žvaigždę. Jos veido išraiška tampa tolima, nepažįstama, jos judesiai darosi švelniai rafinuoti. Susipažinusi su Elena Kudabiene, palieku jos vietoje Zuzaną Strazdienę...

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauceliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PRIEŠVELYKINIAI PUSRYČIAI

Jaunimo Centro valdyba, vadovaujama Irenos Kriaučeliūnienės, š. m. balandžio 4 d., Palmių sekmadienį, Jaunimo Centro didžiojoje salėje, suruošė priešvelykinius pusryčius, į kuriuos atsilankė 370 svečių.

Gausiam komitetui vadovavo ir programą pravedė Regina Kučienė, dažna Jaunimo Centro talkininkė. Prie gausiai maisto produktų apkrautų ir meniškai papuoštų stalų, susėdo šeimos ir pavieniai asmenys. Prie garbės stalų matėsi gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Illinois valstijos senatorius Frank Savickas, aldermanas Frank Brady, Chicagos miesto policijos viršininko pavaduotojas R. Rochford, distrikto policijos viršininkas Coreless, Marquette Parko namų savininkų pirmininkas Z. Mikūzis, prof. J. Eringis ir kiti.

Velykinius valgius pašventino kun. J. Vaišnys, SJ. Susirinkusius pasveikino JC valdybos pirm. Irena Kriaučeliūnienė, programą pravedė ir apie verbų sekmadienio papročius papasakojo Regina Kučienė. Buvo įteiktos verbos gen. konsulei J. Daužvardienei ir I. Kriaučeliūnienei.

Kriaučeliūnų vardo Montessori mokyklos mažieji auklėtiniai Vidutė ir Vilija Januškytės bei Algiukas ir Vainiukas Glevickai ir Davis Bork (Kr. Donelaičio mokyklos auklėtinis) atliko trumpą meninę programą.

Kai svečiai bandė įvairiaspalvių kiaušinių stiprumą, mažieji su savo margučiais dalyvavo konkurse. Vertinėjams teko nelengvas uždavinys išskirti pačius gražiausius bei originaliausius margučius ir paskelbti laimėtojus. Trys laimingieji — Jūlytė ir Andrėja Koklytės bei Nidutė Glevickaitė buvo paskelbtos laimėtojos.

mis ir joms įteiktos dovanėlės.

Vyresniesiems besistiprinant, mažieji bandė laimėti margučių ritinėjime. Jiems vadovavo Rita Stukaitė ir Dalia Polikaitytė. Ritinėjimui priemonės paruošė J. Polikaitis.

Gausus moterų komitetas savo darbu bei auka prisidėjo prie šio renginio, kad tik Jaunimo Centro išlaikymas būtų lengvesnis ir jaunimas galėtų naudotis jo pastoge.

Padėką Jaunimo Centro vadovybei ir šio renginio komitetui.

Prie kiekvienos lėkštės buvo padėti vokai, kviečiantieji išjungti į Jaunimo Centrą nariais. Metinis nario mokestis yra 20 dol. asmeniui ar organizacijai. Jei gu tokių rėmėjų atsirastų bent 1000, tai Jaunimo Centro vadovams palengvėtų galvos skausmas.

SVARBIOS KNYGOS SUTIKTUVES

Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" centro valdyba, įamžindama mūsų savanorių ir karių žygius, išleido dr. Antano Rukšos parašytą istoriją — "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" II-ą tomą, apimantį lietuvių-lenkų santykius.

Kaimyninė Lenkija, šimtmečių bėgyje, turėjo nepaprastos įtakos į Lietuvos kultūrinį, ūkinį ir politinį gyvenimą. Jogailos vedybos, Liublino unija (1569 m.) sužlugdė Lietuvos valstybę ir privedė prie pilnos Rusijos okupacijos (1795 m.). Net rusų okupacijos metu lenkų įtaka nesumažėjo ir, atstatant Lietuvos nepriklausomybę, lietuviams teko grumtis ne tik su rusų komunistų gaujomis, bet ir lenkų legionais norėjusiais vėl Lietuvą prijungti prie Lenkijos.

Politinius, diplomatinčius, ūkinius ir religiniusėjimus,

istoriko įžvalgumu bei objektyvumu dr. Antanas Rukša pateikia Kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės antroje knygoje, apimančioje lietuvių-lenkų santykių raidą ir kovų pradžią.

Šios svarbios knygos su-eiktuvės įvyks balandžio 25 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centro kavinėje. Apie knygą ir jo satorių kalbės žinoma visuomeninkė, istorikė Alicija Rūgytė. Lietuviškoji visuomenė kviečiama į knygos sutiktuves atsilankyti ir susipažinti su lietuviams svarbiu ir aktualių klausimų, nes ir šiandieną santykiai su kaimynine Lenkija tebėra dažnai svarstomi ir sukelia įvairių nuomonių.

Įėjimas laisvas.

ĮAMŽINKIME DARIŲ IR GIRENĄ

Artėja 50 metų sukaktis nuo transatlantinių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno tragiškos mirties. Dedamos pastangos jų skrydį per Atlantą įamžinti JAV leidžiamuose pašto ženkluose. Pašto departamentas yra paprašytas Dariaus-Girėno atminimui išleisti sukaktuvinį ženklą, vadinamą — A Commemorative Postage Stamp.

Nors lakūnų 50 metų mirties sukaktis bus 1983 metais, bet jau dabar reikia raginti paštų departamentą, kad sukaktuvinį ženklą išleistų. Neatidėliojant visi rašykime trumpus laiškus šioms įstaigoms:

Citizens Stamps Advisory Committee
c/o U. S. Postal Service,
Washington, D. C. 20260

Dail. Alfonso Dargio meno kūrinių paroda įvyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre Chicagoje, nuo gegužės 7 iki 16 d. Parodą atidarys dail. A. Valeška. Nuotraukoje vienas darbų — Kompozicija.

ir
The Hon. William F.
Bolger,
Postmaster General of
the United States,
Washington, D. C. 20260

PALM BEACH

RINKIMAI

JAV LB Floridos apygardoje į tarybą kandidatuoja: Antanas Gudonis, Angelė Karnienė, dr. Lukoševičius, Zigmas Strazdas, Mečys Šilkaitis ir į PLB seimo atstovus Kazys Gimžauskas, dr. Henrikas Lukoševičius, Simas Velbasiš.

LB Palm Beach apylinkės rinkimų komisiją sudaro: pirm. Veronika Aušrotienė,

Ringailė Zotovienė ir Adolfo Šalkauskas. Šioje mūsų apylinkėje rinkimai įvyks š. m. gegužės 12 d., trečią dieną, nuo 2 iki 6 val. p. p., B. V. Aušrotų namuose, 411 Apollo Dr., Juno Beach, Fla. ir gegužės 16 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų iki 4 val. p. p., prie St. Paul of the Cross Church, 10907 State Road 703, N. Palm Beach, Fla.

LB SUSIRINKIMAS

LB Palm Beach apylinkės narių metinis susirinkimas įvyko š. m. kovo 18 d., Juno Beach Metodistų parapijos salėje.

Po valdybos pranešimų buvo kun. dr. Juozo Prunskio ir jo knygos "Lietuviai Sibire" pristatymas. Autorių kun. Prunskį pristatė P. Mikšys.

Iš knygos "Lietuviai Sibire" ištraukas paskaitė Bronius Aušrotas ir Mikšys. Po to trumpą žodį tarė knygos autorius kun. dr. J. Prunskis.

Knygos pristatymui užsietus, susirinkimo dalyviai mažai besidomėjo kitais darbotvarkės punktais. Valdybos nariai, kurių kadencija yra pasibaigus, atsistatydino ir jų vieton buvo išrinkti dr. Vytautas Damijo-naitis ir Jonas Štaras.

Pirm. Manomaitienė nuosirdžiai padėkojo kun. dr. J. Prunskiui už jo parašytą tokią svarbią knygą. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Po susirinkimo dalyviai pavaišinti kavute ir skaniais pyragaičiais.

P. Mikšys

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

"Per toli nuriedėjo margutis", rodo V. Glevickaitė Jaunimo centro suruoštuose velykiniuose pusryčiuose.

Rūtos Musonytės nuotr.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

BIRUTĖS RAUCKIENĖS MENO PARODA

Balandžio 16 d. skulptorės Birutės Rauckienės meno parados atidarymu buvo pradėta švęsti JAV LB 30-mečio šventė Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Skulptorės biografines žinias papasakojo Liuda Rugienienė, o apie jos darbus — Dalia Augūnienė. Birutė ir Vytautas Rauckai Detroito visuomenei yra pažįstami kaip daugelio organizacijų rėmėjai.

Birutės gyvenimas dėl įvairių priežasčių, o labiausiai karo, pasidarė dvilypiu. Ji įsigyjo kelias profesijas prieš pradėdama studijuoti meną. Kartu su tėveliais pasitraukusi į Vakarų Vokietiją, pabaigė Eichstaedto gimnaziją, Raudonojo Kryžiaus galestingų seserų kursus ir pradėjo studijas Tuebingeno universitete. Atvykus į Kanadą, Hamiltone baigė "Marvel Beauty College" ir atsidarė plaukų šukavimo salioną. Tačiau Birutė visą gyvenimą viliojo menas. Daug vėliau, kai ji jau persikėlė gyventi į Detroitą, galutinai

apsisprendė studijuoti meną ir čia nors ir augindama 4 vaikų šeimą 1972 m. pabaigė meno institutą. Birutė ne tik savo gyvenime, bet ir mene yra universali. Ji mėgsta keramiką, tačiau labiausiai domisi skulptūra. Ir kaip atrodo ji šioje srityje nutarusi pagrindinai dirbti. Jos kūriniuose dažnai randamas žmogus, nes Birutė labiausiai domina įvairūs charakteriai. Kad ir labai žiauriuose ir gyvenime nelaiminguose žmonėse ji visuomet suranda gerą žmogaus pusę, mato juose grožį ir vaizdžiai tai perduoda žiūrovui. Birutė taip pat mėgsta paprastumą, švelnius ir natūralius spalvų derinius, kurie atspindi jos paveikluose.

Parodą atidarė JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus. Dailininkė Birutė Rauckienė padėkojo Lietuvių Bendruomenei už sudarymo sąlygų jai su savo paroda prie LB trisdešimtmečio šventės prisidėti. Parodoje turėjo iškabinusi 20 įvairių paveikslų ir ištačiusi 22 įvairias skulptūras. Po parodos

apžiūrėjimo visi dalyviai buvo vaišinami šampanu ir skaniais užkandžiais.

PENKERI METAI BE VLADO MINGĖLOS

Balandžio 29 d. sueina penkeri metai kaip iš mūsų tarpo atsiskyrė žurnalistas, rašytojas ir visuomenininkas Vladas Mingėla.

Vladas Mingėla, gyvendamas Detroito yra buvęs L. ž. S-gos centro valdybos vicepirmininkas, LŠST centro valdybos spaudos-informacijos vadovas, LRKSA, c. v. švietimo komisijos sekretorius ir dirbo kaip valdybos narys kitose organizacijose: St. Butkaus šaulių kuopos vicepirmininkas, LŽ S-gos Detroito skyriaus sekretorius, Lietuvių Fondo vajeaus komiteto narys, ALR klubo narys, A. L. kultūros klubo garbės narys, Lietuvių Bendruomenės, Balfo ir kitų organizacijų narys ir veikėjas. Kaip gabus ir veiklus žurnalistas yra gavęs iš LŠST dvi premijas.

Už a. a. Vlado Mingėlos sielą šv. mišios bus atnaušaujamos: balandžio 29 d. 8 val. ryto šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, Windsor, Kanadoje, gegužės 2 d. 10:30 šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje

LOS ANGELES LIETUVIAI

TAUTINĖS S-GOS VEIKLA ANGELŲ MIESTE

ALT S-gos Los Angeles skyrius balandžio 4 d. sušaukė savo metinį susirinkimą. Pirmininkė Rūta Sakienė, atidariusi susirinkimą, pirmininkauti pakvietė inž. A. Mažeiką ir sekretoraiuti — arch. J. Steikūną. Po įprastų susirinkimuose formalumų, sekė pirmininkės pranešimas. Džiugu, kad ji turėjo ką pranešti, nes praėjusių metų skyriaus veikla buvo gyva ir sėkminga.

1. Bendradarbiaujant su buv. Centro Valdybos nariais, skyriaus pastangomis buvo surengtas prez. A. Smetonos filmo pristatymas. Visuomenės susidomėjimas buvo nepaprastas. Erdvi šv. Kazimiero parapijos salė negalėjo visų norinčių sutalpinti, nes ir stovimų vietų joje pritrūko. Gautas pelnas reikšmingai prisidėjo prie filmo pagaminimo susidariusių skolų sumažinimo.

2. Sušauktas susirinkimas su vaišėmis į kurį atsilankė tuo metu čia viešėjęs prof. dr. Eringis. Susirinkime surinkta ir jam įteikta \$150.00 dovana ir knyga Tautinės Minties Keiliu.

3. Surengtas prieškalėdinis šeimyninis narių pabėdavimas, kuriame vėl suaukota virš \$600.00 mūsų atstovybės Washingtono remonto reikalams. Tautiniams Namams iš savo pusės pridėjus \$500.00, atstovybei pasiūsta virš \$1,100.

4. Gavus \$210.00 (M. ir V. Pužauskai ir S. ir A. Žatkai auکو po \$100.00) ir pridėjus iš skyriaus izdo \$200.00, \$410.00 buvo įteikta auka prez. A. Smetonos filmo reikalams.

Kaip matome, skyrius per savo rankas perleido apie \$2000 visuomeniniams reikalams. Nežiūrint į tai, skyriaus izdas dar nėra tuščias; nemaža suma yra likusi ir "juodai dienai".

Baigdama savo pranešimą, pirmininkė dėkojo visiems valdybos nariams už gražų bendradarbiavimą, o skyriaus vicepirm. Jonas Petronis valdybos vardu padėkojo R. Sakienai už jos darbštumą ir taktą skyriui vadovaujant.

Į naują valdybą, J. Petroniui pasitraukus, jo vieton buvo išrinktas Jonas Mockus. Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstė: pirmininkas Jonas Mockus, vicepirm. — Rūta Sakienė, sekretorė — Liucija Mažeikienė, izd. — Ramunas Būžėnas, narys — Henrikas Bajalis, Revizijos komisija perrinkta naujai kadencijai: Edvinas Balceris, Janina Čekanauskienė ir Vincas Juodvalkis.

Ši, dalyviais gausų ir draugiškoje nuotaikoje praėjusį susirinkimą uždarius, pasivaišinta ponų suneštais skanumynais ir kava. (fx)

1982 METŲ KELIONĖS

KELIONĖS Į LIETUVĄ:

	Iš New York/Boston	Iš Chicagos
Maskva — Vilnius — Maskva	\$1130.00	\$1285.00
Gegužės mėn. 23 d., birželio mėn. 13 d.		
liepos mėn. 4 d., liepos mėn. 25 d.,		
rugpiūčio mėn. 22 d.		

16-kos dienų kelionės:

Gegužės mėn. 9-24 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1180.00	\$1335.00
Birželio mėn. 20 — liepos mėn. 5 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1395.00	\$1550.00
Liepos mėn. 18 d. — rugpiūčio mėn. 1 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva —		
Zurichas — Muenchenas — Zurichas	\$1580.00	\$1735.00
Rugpiūčio mėn. 8 d. — rugpiūčio mėn. 23 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva — Roma	\$1495.00	\$1650.00
Rugsėjo mėn. 19 d. — spalio mėn. 4 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1295.00	\$1450.00

KELIONĖ Į EUROPA — 15 dienų, rugpiūčio 16-29 dienomis

Vokietija, Šveicarija, Italija ir Austrija	\$1405.00	\$1475.00
Registracija iki š. m. birželio mėn. 10 dienos.		

KELIONĖ LAIVU — 7 dienos, gruodžio mėn. 4 d.

St. Maarten, Martinique, Barbados,		
St. Lucia, Antigua, St. Thomas	\$1060.00 iki \$1265.00	
"World Renaissance" laivas; registracija iki spalio 1 dienos		

KELIONĖ Į KINIJĄ — 21 d., spalio 9-29 d.

3 naktys Tokio, 3 Pekine, 2 Wuxi, 1 Soochow,		
3 Shanghai, 2 Kweilin, 1 Canton, 4 Hong Kong	\$2960.00	

VISOS KAINOS PAŽYMĖTOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese kambariye. NEDELSKITE REGISTRUOTIS! PRAŠOME KREIPTIS DĖL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŪSIME!!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo.

Detroito ir gegužės 16 d. 10:30 val. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčioje Southfielde, žmona Lidija ir jos šeima prašo visus tomis dienomis atsilankyti į bažnyčią ir savo maldose prisiminti Vladą Mingelą.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos sidabrinė sukaktis

ALDONA MIŠKINIENĖ

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šįmet švenčia 25-erių lituanistinio švietimo darbo metų sukaktį. Šiai prasmingai sukakčiai paminėti balandžio 3, 7 val. vak. Clevelando lietuviška šeima susirinko Dievo Motinos parapijos salėje padraugauti, pabendrauti su lituanistinės mokyklos mokytojais, mokiniais ir mokyklą baigusiais jaunuoliais.

Iškilmingoji programos dalis

Baigusi šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą Vilija Nasvytytė grynai ir dailiai lietuvišku žodžiu pasveikino atvykusius. Iškilmingoji sukaktuvių minėjimo dalis pradėta Dievo Motinos parapijos klebono kun. Gedimino Kijausko, S. J. invokacija.

Mokyklos direktorė Vida Bučmienė perskaitė mokyklos istorijos santrauką, peržvelgė mokykloje einamas programas, naudojamus vadovėlius, vaizdines priemones, biblioteką; paminėjo svarbesnius kultūrinius renginius ir pristatė tik naujai išleistą mokinių metraštį, pavadintą "Sidabriniais varpais".

Toliau sekė buvusių mokyklos direktorių pagerbimas, tačiau tik trys tegalėjo dalyvauti — Mirga Kizienė, Antanas Tamulionis ir Vida Bučmienė buvo papuošti gėlėmis. Mokyklai per eilę metų dar vadovavo J. Dabrovolskis, E. Vado-polienė, J. Žilionis, V. Kavaliūnas, P. Balčiūnas ir P. Karalius.

Per 25-erius metus mokykloje dėstė pagrindinius dalykus net 66 mokytojai. Bent trejus metus mokytojavusiems buvo įteikti LB ir tėvų komiteto padėkos lapai. Nepamiršti buvo ir mirusieji mokytojai ir mokyklos rėmėjai, kurių atminčiai mokiniai įžiebė žvakutes.

Sukakties proga mokytojus ir mokinius sveikino iš Chicagos atvykęs LB švietimo tarybos pirmininkas Juozas Plačas, Clevelando LB apylinkės pirm. Jurgis Malskis ir Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos direktorius Juozas Masilionis, atvežęs "sesers" mokyklos geriausius linkėjimus.

Apie mokyklos pirmąsias dienas prisiminimais pasidalino Ona Jokūbaitienė, kuri pirmoji mokyklos steigimo mintį viešai iškėlė 1956 m. spalio 21 d. LRK Moterų sąjungos vakariinės metu. Pritarimą ir paramą davė tuometinis DM parapijos klebonas kun. J. An-

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos direktorė V. Bučmienė kalba mokyklos 25 m. sukakties minėjime J. Garlos nuotr.

gelaitis ir a. a. dr. Ramanauskas.

Meninė dalis — koncertas

Po sveikinimų ir linkėjimų buvo trumpa pertraukėlė. Tada sekė meninė dalis — dainų, muzikos, tautinių šokių ir dailiojo žodžio pynė, kurią atliko daugiau kaip 100 Clevelando jaunimo, dabartinių ir buvusių mokinių.

Programai vadovavo muzikai Alfonsas ir Ona Mikulskiai. Koncertas vyko sklandžiai — be pranešimų, be pertraukų. Programą pradėjo jaunesniųjų choras, ir kartu su kanklių orkestru atliko lietuviškų dainų ir šokių pynę. Vija Bublytė, pritariant sesutei Aidai kanklėmis, deklamavo J. Baltrušaičio "Nemunas", ir trys sesutės Gelažytės kanklėmis atliko A. Mikulskio "Sutekėjo dvi upytės".

Po to sekė tautiniai šokiai — scenoje pasikeisdami ir jaunesnieji ir vyresnieji šokėjai įmantriai suko Malūną, Noriu miego, Oželį, Kalvelį, Lenciūgėlį. Užbaigę visi kartu sukdamė raketę. Šokėjus akordeonu palydėjo Rimas Biliūnas.

Sekančioje dalyje jau matėm vyresniuosius — aukštesniųjų klasių mokinius ir baigusiuosius — A. Mikulskio "Jaunystės žaismą" kanklėmis atliko Aldona Johansonaitė ir Lana Vyšnionytė; Andrius Kazlauskas deklamavo B. Brazdžionio "Lietuviškam žodžiui", Edas Čepulis ir Mirga Bankaitytė deklamavo to paties autoriaus "Aš čia gy-

va". Vyresniųjų liaudies instrumentų orkestras jau nebe mėgėjiškai išpildė dainų pynę. Liaudies instrumentų kvintetas: — E. Muliolytė, A. Bankaitytė, K. Kampytė, R. Urbaitis ir J. Muliolis grojo "Siuntė mane motinėle. Vyresniųjų liaudies instrumentų orkestras susidėjo iš kanklių, lumzdelių, ragelio ir birbynės. Kartu su orkestru ir atskirai dainavo ir vyresniųjų choras, atlikdamas J. Gaidelio Dainuojanti jaunystė Br. Budriūno Tėviškėlė. Programa baigėsi visiems giedant Lietuvos himną.

Programos sudarymui vadovavo muzikai Alfonsas ir Ona Mikulskiai. Visą muziką liaudies instrumentų orkestrui harmonizavo komp. A. Mikulskis. Orkestrus paruošė šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytojai A. ir O. Mikulskiai, Virginija Juodišytė ir Andrius Kazlauskas. Abu chorą paruošė mokytoja Mirga Bankaitytė. Šokių pynę sukūrė ir išmokė mokytoja Rūta Staniškytė.

Sceną papuošė Dalia Miškinytė, apšvietimu ir techniniai reikalais rūpinosi Marius Juodišius ir Algis Miškinis. Programos leidinėlio viršelį piešė Virginija Juodišytė. Ypatinai džiugu, kad išskyrus p.p. Mikulskius, visi meninės programos rengėjai ir dalyviai yra šv. Kazimiero mokyklą belanką, lanke ir ją jau baigę jaunuoliai.

Parodėlė

Sukakties proga mokyto-

jos S. Stasienė, M. Bankaitytė ir E. Mackevičienė su-ruošė parodą. Ten galima buvo matyti šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 25 metų istoriją nuotraukose; ten pat ir mokinių darbai — Lietuvos vaizdų rinkiniai, nuaustos juostelės, piešiniai, rašinėliai, lietuviškų sodybų modeliai, Ramuno Balčiūno keramikos darbai. Parodoje dalyvavo ir mokyklos alumnai: Lidi-ja Balčiūnaitė su piešiniais, Zita Kripavičiūtė — fotografijos menu, Dalia Miškinytė — grafikos ir tekstilės eksponatais. Paroda dar veikė ir sekmadienį, minėjime nedalyvavę turėjo progos mokyklos darbo vaisiais pasidžiaugti.

Rengėjai ir rėmėjai

Programai sudaryti buvo specialus komitetas tačiau viso minėjimo rengėjai buvo šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komitetas: Donatas Ješmantas — pirm., Vida Barzdukienė — išd., Silvija Macevičienė, Mylita Nasvytienė ir Barbara Taraškienė, kuris nuolat rūpinasi mokyklos išlaikymu.

LB Clevelando apylinkė, įvertindama šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos įnašą į lietuvišką gyvenimą, taip pat prisideda prie jos išlaikymo, tačiau didžiausias mokyklos mecenatas yra Dievo Motinos parapija, kuri leidžia nemokamai naudotis mokyklos patalpomis ir dar parapijiečių vaikams apmoka 50% lituanistinės mokyklos mokslapinių.

Dvidešimt penkeri metai yra graži ir reikšminga sukaktis, tegul ši mokykla ir toliau būna švyturys, kuris gražiai nušvies Clevelando apylinkę ir visus lietuvius.

"Sidabriniai varpai"

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslėvių metraštis 1981-1982 mokslo metai, 168 psl. Redagavo: Rimas Balašaitis, Aukšė Bankaitytė, Vija Bublytė, Nida Marcinkevičiūtė, Lana Vyšnionytė. Redaktoriams padėjo mokytoja Vida Bučmienė. Nuotraukos: V. Bacevičiaus, J. Garlos, V. Plodžinsko, J. Vyšnionio. Viršelis — Daniaus Barzduko. Piešinėliai: Daniaus Barzduko, Vijos Bublytės, Rimo Balašaičio. Metraščio redakcijos žodis:

"Šįmet mūsų mokykla švenčia sidabrinę — 25 metų sukaktį. Tai ir ši metraštį pavadinome "Sidabriniais varpais". Kaip lygus sidabro paviršius atspindi veidą ar vaizdą, taip šiame leidinyje atsispindi mūsų veidai, darbai ir mintys.

Tikime, kad "Sidabriniai varpai" sušauks mus visus — dabartinius ir buvusius mokinius, mokytojus, tėvus ir visus Clevelando apylinkių lietuvius — kartu pasidžiaugti mūsų mokyklos 25 metų darbo vaisiais ir su ryžtinga viltimi žvelgti į ateitį."

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

"Amber Holidays"

1982 M. ESKURSIJOS
Į LIETUVĄ
iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

gegužės 5 — \$ 995.00
gegužės 12 — \$1095.00
(su Ryga)
gegužės 24 — \$1135.00
birželio 2 — \$1135.00
birželio 16 — \$1135.00
liepos 5 — \$1165.00

liepos 19 — \$1135.00
rugpiūčio 4 — \$1135.00
rugpiūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)
rugsėjo 6 — \$1171.00
rugsėjo 15 — \$1045.00
rugsėjo 27 — \$1082.00
spalio 6 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

AMBER STUDIOS, Inc.
**505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119**
Tel. (216) 531-3500

Foto ir paveikslų įrengimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauta nauji grafikos darbai iš Vytauto Igno ir Giedrės Žumbakienės bei kitų menininkų.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas
Antanas Kalvaitis, viceprezidentas

CAPE COD

LB BOSTONO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Cape Cod Dunfeys viešbučio patalpose kovo 27 d. įvyko LB Bostono apygardos atstovų suvažiavimas, kurį atidarė Cape Cod apylinkės pirm. V. Židžiūnas pasveikindamas visus atvykusius atstovus ir svečius, toliau vadovauti suvažiavimui paprašė Bostono apygardos pirmininką J. Rūtenį.

I prezidiumą pakviesti: Jančauskas (Brockton), Kubilius (Boston), Valiūškis (Providence), kun. R. Šakalis (Kennebunkport). Nubalsuota, kad suvažiavimą praves pirm. J. Rūtenis ir sekretoriaus Valiūškis.

Atvykęs iš Detroit Krašto valdybos vicepirmininkas J. Urbonas pasveikino ir trumpu žodžiu kreipėsi į atstovus linkėdamas ge-

riausio bendradarbiavimo ir našaus veikimo. Pranešė, kad šiais metais švenčiama 30 metų nuo Bendruomenės įsteigimo ir bus rinkimai į Krašto Tarybą ir Seimą ir prašė visur gausiai dalyvauti. Cape Cod gyvenantis, Krašto Tarybos vicepirmininkas Č. Mickūnas, palinkėjo sėkmės suvažiavimui ir trumpai paminėjo apie Krašto Tarybos veiklą, sudėtį ir reikšmę. Krašto Tarybos vicepirm. R. Veitas iš Bostono pasveikino suvažiavimą Tarybos pirm. Izbicko ir savo vardu ir dar trumpai kalbėjo apie Bostono lietuvių veiklą. Buvo dar daugiau sveikinimų ir pranešimų.

Bostono apygardai priklauso šios apylinkės, kurių pirmininkai yra: Bostono (inž. Lalas), Brocktono (Rentelis), Cape Cod (V. Židžiūnas), Kennebunkport (kun. Gailiūšis), Providence (Kukunauza), Worcester P. Babickas).

Apylinkių pirmininkai ar jų deleguoti atstovai padarė savo darbų apžvalgą ir nurodė įvairius pageidavimus bei pasiūlymus. Buvo pageidauta galimai daugiau jaunimo pritraukti prie apylinkės veiklos, kad pagyventų veikimą.

Nors buvo pažadėta, bet Bostono apylinkė oficialaus atstovo neatsiuntė, todėl apie apylinkės veiklą kalbėjo J. Kapočius, R. Veitas ir A. Keturakis.

Kun. R. Šakalys iškėlė klausimą ar nebūtų galima parodyti pasauliui, kad tame išgarsintame "Holocaust" ne tik vieni žydai

kentėjo, bet kentėjo ir lietuviai ir kitos tautos.

Be to, dabar dirbtinai sudarinėjamos bylos lietuviams remiantis vien tik žydų ir sovietų daviniais, kurie dažniausiai yra sufabrikuoti ir jų negalima patikrinti. Ir ar yra tuo reikalu kas nors daroma. Krašto valdybos atstovas pareiškė, kad yra daromi žygiai tai neteisėbei atitaisyti.

Inž. V. Kubilius pranešė apie Bendruomenės 30 metų minėjimą, kuris numatomas spalio 2 d. Lantana restorano salėje Randolph, Ma. Bus vaišės, meninė dalis, pagerbti pasižymėję veikėjai ir kt.

Jančauskas referavo apie rinkimus į Krašto Tarybą ir Seimą. Rinkimai bus nuo gegužės 8 iki 17, 1982 apylinkėse Prašė visų dalyvauti rinkimuose. Pirm. J. Rūtenis gražiu užbaigimo žodžiu visiems padėkojo už įvairius pasiūlymus ir pareiškimus atstovams taip pat Cape Cod apylinkėi už šeiminkavimą. Sugiedotas Tautos himnas. Po to gretimose patalpose buvo paruošta puiki vakarienė.

**PROF. KUN. S. YLA
CAPE COD**

Balandžio 2 d. LB Cape Cod apylinkės valdybos rū-

pesčiu ir kvietimu prof. kun. S. Yla atvyko į Cape Cod ir čia pravedė priešvėlykinę susikaupimo valandėlę. Išklausė išpažinčių ir atlaikė lietuvių kalbą pamaldas pasakydamas puikų pritaikintą pamokslą.

Ketvirtadienį valdybos ratelyje prof. kun. S. Yla vakarieniavo ir praleido vakarą pas E. ir St. Mineikus, o penktadienį po pamaldų pietus valgė pas pirm. V. ir M. Židžiūnus.

Visi lietuviai dėkoja valdybai už rūpestį ir iškvietimą, o ypač gerbiamam prof. kun. St. Ylai už atvykimą, tuo suteikiant visiems tikro dvasinio susikaupimo, išklausant lietuviškai bažnytinės giesmės ir maldos.

(jed)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONUI (216) 531-2211** arba **SAULIUI (216) 461-3500**.

• Cleaning lady for Studio 2 time a month. Call: 432-0040. (15-16)

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

Speciali 17 dienų kultūrinė ekskursija su 11 dienų Lietuvoje, 3 Leningrade, 2 Maskvoje. Ši ekskursija skiriama universitetų studentams susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir artistinio gyvenimu. Birželio 17-ilepos 3\$1,679.

16 DIENŲ EKSKURSIJOS

balandžio 28-gegužės 13 \$1,599
rugsėjo 15-30 \$1,599
gruodžio 21-sausio 4 \$1,549
Kelionė: Varšuvą 2, Vilnių 6, Rygą 4, Frankfurte 1.

11 DIENŲ EKSKURSIJOS

gegužės 12-22 \$1,229
birželio 2-12 \$1,229
rugpjūčio 18-28 \$1,229
rugsėjo 1-11 \$1,229
Kelionė: Varšuvą 2, Vilnių 6, Frankfurte 1

gegužės 27-birželio 5 \$1,229
ilepos 22-31 \$1,289
spalio 7-16 \$1,199
Kelionė: Maskvoj 1, Vilnių 6, Leningrade 2

Ekskursijų kainos bazuojamos pagal lėktuvų kainas su Lufthansa iš Bostono ir New Yorko arba Finnair iš New Yorko. Visos mūsų ekskursijos yra palydimos prityrusių palydovų iš mūsų įstaigos. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
(617) 969-1190

Daromi giminių iškviatimo dokumentai

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

IDEALISTINĖ
JAUNUOLĖ

Gintė Damušytė

Šiais laikais mažai galim rasti idealistinių jaunuolių lietuviškoje veikloje. Atrodo, kad visiems rūpi įsigijimas praktiškos pelningos

profesijos, slidinėjimas kalnuose, vasaros atostogos Graikijoje ar Meksikoje. Tačiau, virš tos pilkos minios iškyla saujalė idealistinių jaunuolių, kurie paaukoja visą savo laiką ir energiją lietuviškiems reikams.

Viena iš tokių jaunuolė yra Gintė Damušytė — vicedirektorė Lietuvių Informacijos Centro New Yorke. Šias pareigas pradėjo 1979 m. ir per tą laiką yra para-

šiusi per 200 straipsnių apie dabartinę Lietuvos būklę kitataučių spaudoje ir yra išvertusi visą eilę pagrindinio dokumentų į anglų kalbą. Jai dažnai tenka per radiją-televiziją kalbėti apie žmogaus teisių padėtį okupuotoje Lietuvoje.

Gintė Damušytė šiuo laiku yra viena iš įdomiausių ir geriausių jaunos kartos kalbėtojų. Sekmadienį, gegužės 2 d., po šv. Mišių, Clevelando visuomenė turės progos išgirsti jos kalbą apie žmogaus teisių klausimą Lietuvoje, Dievo Motinos parapijos salėje. Visi Clevelando lietuviai yra kviečiami dalyvauti. (ak)

• Šv. Jurgio parapija, besiruošdama ateinančią sekmadienį minėti globėjo šv. Jurgio šventę, balandžio 18 d. tuoj po pamaldų gražiai išpuoštoje salėje surengė pietus, dėkojant talkininkams ir parapijiečiams, prisidėjusiems prie įvairių parapijos pastato pagerinimo darbų.

Salė sausakimšai prisirinko žmonių ir prie paruoštų stalų užkandžiaujant vyko bičiuliški pašnekėsiai klausantis jaunimo atliekamos programos.

Nauja Grandinėlių programa, tiesianti kelią lietuviškam šokiui nuo kaimo seklyčios iki teatro scenos, bus pastatyta šių metų gegužės 2 dieną, 3 val. p. p. Cuyahoga Community College Metro Campus teatre, 2900 Community College Avenue.

Dėl bilietų skambinti — 442-8674.

NAUJA V. V. SPORTO APYGARDOS ADMINISTRACIJA

Visuotiniame Vid. Vakarų sporto apygardos suvažiavime, įvykusiame š. m. vasario 27 d. Chicagoje, ilgametis apygardos vadovas, chicagietis Zigmas Žiupsnys iš šių pareigų pasitraukė. Jam nesutikus pasilikti šiose pareigose, suvažiavimas nutarė apygardos būstinę perkelti į Clevelandą, Clevelando žaibo atstovams sutikus.

Kol bus suformuotas naujas sporto apyg. komitetas, administratoriaus pareigas eina ŠALFAS S-gos Centro valdybos narys, clevelandietis Vitas Čyvas, 18301 La Salle Road, Cleveland, Oh. 44119. Tel. (216) 486-3228.

Visais sporto apygardos reikalais kreipkitės į Vitą Čyvą.

SAVININKAS PĀRDUODA

2 šeimų mūrinių namų Euclide. Telef. 261-1546.

HOUSEWORK — 2 days a week. Call 541-8158, 6-8 p. m.

Rita Kliorienė

• Grandinėlių naujos programos "Nuo Sudaužtinio iki Kupolinio" dainas ir muziką paruošė Rita Kliorienė. Tai jauna profesionalė muzikos srityje, norinti ir sugebanti dirbti su jaunimu. Jos patraukli išvaizda, neišsekantis entuzijazmas ir gilus savo dalyko žinojimas imponuoja Grandinėlių šokėjus ir muzikantus. Jie ją ne tik respektuoja, bet ir darbe kooperuoja.

PIRMĄ KARTĄ CLEVELADE! NEW YORKO MIŠRAUS VOKALINIO KVARTETO "HARMONIJA"

KONCERTAS

šeštadienį, gegužės 1 d. 7:30 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

Šokiams gros R. STRIMAIČIO orkestras.

Bilietai po \$6.00 ir \$4.00 abiejų parapijų svetainėse ir pas R. Bridžių, tel. 481-9097 ir J. Kliorienę tel. 291-3607. Mokslą einančiam jaunimui įėjimas \$2.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• BALANDŽIO 24-25 — Reginės šalpos savaitgalis Dievo Motinos parapijoje.

• BALANDŽIO 25 D. Balfo metinis susirinkimas DMNP parapijos mažojoje salėje.

• BALANDŽIO 25 D. šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinių pirmoji komuniija.

• GEGUŽĖS 2 D., sekmadienį, 3 val. p. p. Grandinėlių koncertas CCC Main Campus teatre.

• GEGUŽĖS 1-2 D. Clevelando ateitininkų šventė. Šeštadienį koncertas, sekmadienį akademija

• GEGUŽĖS 8 D., šeštadienį, sportininkų vakaras-balius Slovėnų auditorijoje.

• GEGUŽĖS 8 ir 9 D.D. Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės. Rengia Žaibas.

• GEGUŽĖS 9 D. Partizano motinos minėjimas D. M. N. P. parapijos salėje. Rengia Birutietės.

• GEGUŽĖS 15-16 D. D. vakaronė visuomenei. Rengia Vyr. Skaucių Židiny.

• GEGUŽĖS 22-23 D. Lietuvių Rašytojų draugijos suvažiavimas Clevelande. Rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

• GEGUŽĖS 30 D. Poeto Stasio Santvaro, 80 metų amžiaus sukakties proga, pagerbimas Lietuvių Namuose.

• BIRŽELIO 5 D. Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos parengimas.

• BIRŽELIO 6 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

• BIRŽELIO 13 D. Birželio minėjimas. Ruošia AL Taryba.

• BIRŽELIO 19 D., šeštadienį, tradicinis Joninių laužas, 3000 Hadden Rd. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• BIRŽELIO 20 D. Maironio 50 m. mirties sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje su menine programa. Rengia parapijos taryba.

• BIRŽELIO 20 D. Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių recitalis.

• LIEPOS 4 D. Clevelando ir apylinkių Amerikos Lietuvių Respublikonų klubo gegužinė p. Jokūbaičių sodyboje.

• LIEPOS 18 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė.

• LIEPOS 25 D. pensininkų gegužinė.

DĖMESIO!

Jeigu Jūs svarstote persikelti iš vienos vietos į kitą ir Jus vilioja gyvenimas be rūpesčio apartamente, tai šiuo metu rasite gražų pasirinkimą sekančiuose pastatuose:

BEACON HILL — WHITE STONE MANOR, yra patogiose susisiekimo vietose ir lietuvių gyvenamose apylinkėse.

BEACON HILL — 22230 Euclid Avenue yra šešių aukštų, turi suomišką pirtį žiemai ir maudymosi baseiną vasarai. 1 mieg. \$265.00 ir 2 mieg. \$295.00.

WHITE STONE MANOR — 18001 Lake Shore Blvd. naujas pastatas tik septyniolikos butų, kurie susideda iš vieno ir dviejų miegamųjų.

Kainos mėnesiui nuo \$275.00 už vieno miegamojo butą. Visi butai turi modernius kilimus, plytas, šaldytuvus, indams plauti mašinas ir vėsintuvą. Nuoma padengia vandenį ir šilumą.

Pensininkams speciali nuolaida.

Teirautis: telefonu 481-1604
NASVYTIS ENTERPRISES, INC.
18009 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44119

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 St. Euclid, Oh. 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS - G.R.I.-BROKER

Certified Appraiser

DIRVA

• **TEISININKAS STEPAS MACKEVICIUS**, virš 30 metų išbuves prancūzų oro transporto bendrovės Air France juriskonsultu New Yorke, artimoje ateityje pasitraukia iš aktyvios tarnybos.

Sekančios savaitės bėgyje jis vyksta į Paryžių, kur, jam pagerbti, rengia priėmimus Air France direkcija, jos vyriausias advokatas ir jos juridinis departamentas.

Kartu vyksta jo žmona Aldona, pakviesta priėmimuose dalyvauti.

• **Vincė Jonuškaitė**, Lietuvos operos primadona, gyv. Santa Monica, Ca., neseniai atšventusi 80 metų amžiaus sukaktį, Dirvai rašytame laiške dėkoja Lietuvos Bendruomenės Santa Monica ir Los Angeles apylinkių valdyboms kurios bendromis jėgomis suruošė jai pagerbimą kovo 6 d. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje. Ji dėkoja visoms organizacijoms ir visiems asmenims žodžiu ar

laiškais ją sveikinus sukakties proga. Ji apgailestauja, kad dėl sveikatos nepajėgia visiems į sveikinimus atsakyti. Prašo per Dirvą visiems perduoti jos nuoširdžiausią Ačiū.

• **VLIKo Tarybos Revizijos komisija** susidedanti iš Broniaus Bieliuko, Teodoro Blinstrubo ir Vytauto Rutelionio, š. m. balandžio mėn. 13-14 d. Washington, VLIKo įstaigoje darė VLIK finansų reviziją. Revizijos aktas bus paskelbtas artimiausiam VLIKo Tarybos posėdyje.

• **Lietuvių Moterų Federacijos Bostono skyrius** per išd. Ireną Ulpaitę Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• **Marta Šarkienė**, gyv. Omahoje, užprenumeravo Dirvą savo broliui dr. Martynui Trautrimui, gyv. Fremont, Neb., jo gimtadienio proga. Sveikiname.

• **Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorijai** leisti auksinio šie asmenys:

50 dol. Vaclovas Mažeika, ALT S-gos pirm., Park Ridge, Ill., 25 dol. Juozas Laučka, Bethesda, Md.

Aukoje 100 dol. ar daugiau bus įrašyti į knygą kaip garbės mecenatai, 50 dol. ar daugiau — garbės rėmėjas, 25 dol. ar daugiau garbės prenumeratorių.

Auką prašome siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

• **Kun. Kazimieras Pugevičius**, Lietuvių Katalikų Religinės šalpos ir Lietuvių Informacijos Centro vedėjas, Australijos Lietuvių Sielovada kviečiant, buvo nuvykęs į Australiją vesti rekolekcijų, kur susitiko su to krašto veikėjais ir supažindino australų visuomenę su dabartine Lietuvos būkle.

• **Jadvyga Tūbelienė**, iki šiol gyvenusi St. Petersburg Beach, Fla., persikėlė į Putnamą, Ct.

• **A. Žemaitis**, gyv. Leonia, N. J., atnaujino Dirvos prenumeratą trims metams ir pridėjo auką 10 dol. Ačiū.

• **P. Kapiskas**, gyv. Providence, R. I., Dirvai paremti atsiuntė auką 10 dol. Ačiū.

Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

1982 m. š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks gegužės 29 d., Glendon College, 2275 Bayview Ave. (kam-pas Bayview ir Lawrence), Toronto, Ont. Pradžią — 9:00 a. m. Registracija — nuo 8:00 a. m. Vykdo — Toronto Estų SK Kalev.

Varžybos vykdomos šiose klasėse: Vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių), jaunių ir mergaičių B 9 (13-14 m.), C (11-12 m.) ir D (10 m. ir jaunesnių).

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Dalyvių registracija iki š. m. gegužės 22 d., šiuo adresu: **Mr. Paul Reinsalu**, 391 Ruth Ave., Willowdale, Ont. M2M 2J1. Telef. (416) 224-0497.

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Lietuvių plaukikų koordinavimu rūpinasi ŠALFas S-gos Plaukimo Komitetas, kurio vadovas yra: **Antanas Grigaras**, 31403 Anita Dr., Warren, Mich. 48093. Telef. (313) 268-0585.

• **Prof. dr. V. A. Mantauto**, LŠST garbės pirminko iškviatimo ir globos komiteto vardu dėkojame už įdėtus pranešimus apie jo atvykimą į Chicagą ir jo paskaitą šauliams (ėms). Jo

susitikimas su jais praėjo labai sėkmingai ir sklandžiai, o taip pat ramioje bei kultūringoje nuotaikoje. Dalyvavo kiek virš 160 asmenų, o ypač nemažai iš vakaro suvažiavusių šaulių dalyvių atstovų. Visi įdomavosi ir norėjo iš paties VI. Pūtvio vaikaičio bei dabartinio š. S-gos garbės pirminko patirti, kas darosi šioje organizacijoje.

Po paskaitos atsirado visa eilė klausimų, į kuriuos sąjungos pirmininkas išsamiai atsakinėjo ir aiškino. Visa ši su šauliais (ėmis) susitikimo ir pokalbių eiga tapo užrašyta juostelėje. Po to sekė kavutė su užkandžiais, kuriuos paruošė Chi-

cagos įvairių kuopų sesės, o dalyviai ilgai dar savo tarpe pabendravo.

Šis susitikimas kaip tik žymiai prisidėjo prie to, kad iš LŠST statuto nebuvo pašalinti garbės teismų organai ir jų aukščiausia instancija — Sąjungos Garbės Teismas, kaip kai kurie šaulių vadovai savo statuto pakeitimo projekte buvo iškėlę ir pasiūlę.

Tokiu būdu ir Dirva yra prie to prisidėjusi, padėdama išlaikyti šios sąjungos garbę ir gerą vardą visuomenėje. Viso komiteto vardu esu įgaliotas už tai padėkoti Dirvai, o už pranešimo atspausdinimą pridėdame \$15.00 auką.

A. A.

ROMUALDO GIEDRAIČIO-SPALIO atminčiai.

Šiais metais gegužės 14 d. sueina 2 metai kai mano mylimas Romualdas iškeliavo į amžinybę.

Ėjau per pievą purienoms žydint,
Ėjau žvirgždėtu miško keliu.
Aš klausiau saulės ir debesėlių
"Manoji meile kur tu esi?"
Saulutė juokė, medžiai šnarėjo,
Vėjas prabėgdams man pašnabždėjo,
— Veltui tu ieškai, čia jo jau nėra — nesurasi
Bet aš vis ėjau ir klausinėjau
"O mano mielas kur tu esi?"

Liūdinti

Angelė Giedraitienė

P A D Ė K A

A. + A.

DR. JONAS SANDARGAS

po sunkios ir ilgos ligos, mirė 1982 m. vasario mėn. 21 d. ir palaidotas Woodlawn Memorial Mausoleum, Orlando, Florida.

Širdingai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, atvykusiems iš arti ir toli, taip gausiai dalyvavusiems šermentyse ir parodžiusiems tiek daug nuoširdumo, Jo paskutinėje kelionėje į amžiną poilsio vietą.

Reiškiamo nuoširdžiausią padėką gerb. kun. dr. K. Ruibiui, už rožančiaus sukalbėjimą koplyčioje, už atnašavimą gedulingų Šv. Mišių, už pasakytą jautrų pamokslą, ir už paskutinį patarnavimą kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame Juozui Krištolaitytei-Daugelienei, už gražų ir jautrų giedojimą bažnyčioje.

Mūsų gili padėka, atsisveikinimo žodžius tarusiems: Serafinai Sukarevičienai, Daytona Beach ir apylinkių Amerikos Lietuvių klubo vardu, Jonui Daugėlai, Vytautui Abraičiui, ALT S-gos Daytona Beach ir apylinkės skyriaus vardu, Broniui Snarskiui ir Vytautui Jokūbaičiui.

Dėkojame karsto nešėjams: Vytautui Jokūbaičiui, Jonui Daugėlai, Marcelinui Žitkui, Broniui Snarskiui, Juozui Kasperavičiui ir Jurgiui Jonic.

Nuoširdi mūsų padėka giminėms, esantiems Australijoje, visiems draugams ir pažįstamiems, prisijungusiems gėles, aukojusiems Šv. Mišioms, pareiškusiems užuojautas, mūsų liūdesio valandose, žodžiu, laiškais, spaudoje ir velionio atminimui, aukojusiems Lietuvių Fondui.

Esame labai dėkingi p. Jurgiui Janušaičiui, už parašytą spaudoje gražų straipsnį, iš a. a. Jono gyvenimo charakteringų bruožų.

Giliai sujaudinti, nuoširdžiai visiems dėkingi, liekame nuliūdę

ŽMONA ALDONA,
SŪNŪS: JONAS A. IR DONATAS,
MARTI MILDA,
ANŪKAI: JONUKAS IR VYTUKAS,
SESERYS: ANTANINA KASPERAVIČIENĖ,
ONA ZDARŽINSKIENĖ,
SALOMĖJA JONIC,
IR BROLIS JUOZAS LIETUVOJE

A. A.

KAZEI ZUBKUVIENEI

iškeliavus amžinybėn, dukrai VITAI ŽEMAITIENEI, sūnui architektui SIGITUI su šeimomis ir kitiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir liūdime

Bronė Kriščiukaitienė ir
Julija Leščinskienė su šeimomis,
Marija ir Jonas Adomaičiai,
Ona Vilėniškienė,
Teresė Stankūnaitė,
Aldona Andriušienė

A. A.

GENOVAITEI JOHNSTONE

mirus, jos seserį MARIJĄ VAITKUVIENĘ

ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame

ALT S-gos St. Louis
skyriaus nariai

žalgirio šaulių kuopos garbės šauliui

A. A.

VYTAUTUI BRAZIULIUI

mirus, jo žmonai, giminėms ir artimiesiems

reiškiamo gilią užuojautą

žalgirio šaulių Kuopa